

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈП Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Паве Радана 32А
Телефон/факс: (051) 311-532, 302-708

Петак, 21. мај 2004. године
БАЊА ЛУКА
Број 46 Год. XIII

Жиро-рачуни: Развојна банка Југоисточне
Европе АД Бања Лука 562-099-00004292-34
Zepher комерц банка АД Бања Лука
567-162-1000010-81

525

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПРАВИМА БОРАЦА, ВОЈНИХ ИНВАЛИДА И ПОРОДИЦА ПОГИНУЛИХ БОРАЦА ОДБРАМБЕНО-ОТАЦБИНСКОГ РАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца одбрамбено-отацбинског рата Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на на Шеснаестој сједници, одржаној 9. маја 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца одбрамбено-отацбинског рата Републике Српске није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-216/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН

О ПРАВИМА БОРАЦА, ВОЈНИХ ИНВАЛИДА И ПОРОДИЦА ПОГИНУЛИХ БОРАЦА ОДБРАМБЕНО- ОТАЦБИНСКОГ РАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Глава прва

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин и поступак за утврђивање статуса и права бораца, ратних и мирнодопских војних инвалида (у даљем тексту: војни инвалид) и чланова породице погинулих, умрлих и несталих бораца одбрамбено-отацбинског рата (у даљем тексту: породица погинулог борца), чланова породице умрлих војних инвалида, чланова породице погинулог или умрлог војника на служењу војног рока и лица у резервном саставу, начин остваривања права, начин обезбјеђења новчаних средстава те друга питања од значаја за остваривање права прописаних овим законом.

Члан 2.

Борац у смислу овог закона је лице које је:

1. учествовало у оружаним акцијама, односно оружаном борби на територији претходне СФРЈ у саставу оружаних снага и снага државне безбједности СФРЈ или војних формација под командом тих оружаних снага у времену од 17. августа 1990. до 19. маја 1992. године, за одбрану Југославије, односно Републике Српске;

2. у рату у бившој СФРЈ, односно Босни и Херцеговини у времену од 19. маја 1992. године до 19. јуна 1996. године, као припадник оружаних снага Републике Српске вршило војне и друге дужности за одбрану Републике Српске.

Борац у смислу овог закона је и лице које је као добровољац последице 19. маја 1992. године било припадник оружаних снага Републике Српске и као такво вршило војне и друге дужности за одбрану Републике Српске.

Борац у смислу овог закона, је и лице које је вршило војне и друге дужности у вези са учествовањем у оружаном акцији предузетој за вријеме мира за одбрану Републике Српске, односно Босне и Херцеговине.

Борац у смислу овог закона је и лице које је учествовало у антифашистичкој и ослободилачкој борби током 20. вијека као припадник српске, црногорске војске, Југословенске војске и борац НОР-а.

Члан 3.

Војни инвалид је лице које је као припадник оружаних снага СФРЈ и оружаних снага Републике Српске у вршењу војних дужности у рату или миру, без своје кривике задобило рану, повреду, озљеду или болест због које је наступило оштећење његовог организма.

Члан 4.

Ратни војни инвалид је лице из члана 2. ст. 1. до 3. овог закона, које је у оружаном борби или оружаном акцији у рату или миру, за очување СФРЈ, односно Републике Српске задобило рану, повреду или озљеду, па је због тога наступило оштећење његовог организма најмање за 20%, односно које је под истим околностима задобило болест због које је наступило оштећење организма најмање за 40%.

Својство ратног војног инвалида може остварити лице из става 1. овог члана код кога је оштећење организма наступило:

1. под околностима из члана 2. ст. 1. до 3. овог закона;
2. при вршењу војних дужности у иностраној земљи која је у оружаном сукобу, ако га је на вршење тих дужности упутио надлежни орган;
3. за вријеме ратног заробљеништва у које је достјело као борац из члана 2. став 1. до 3. овог закона, односно као лице из тачке 2. овог става.

Ратни војни инвалид је и лице које је као припадник оружаних снага Републике Српске Крајине, на територији Босне и Херцеговине, а за одбрану Републике Српске, под околностима из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона задобило рану, повреду или озљеду због које је наступило оштећење његовог организма од најмање 20%, односно које је под истим околностима задобило болест због које је наступило оштећење организма најмање за 40%.

Члан 5.

Ратни војни инвалид који накнадно испуни услове за стицање својства мирнодопског војног инвалида задржава својство ратног војног инвалида, а инвалидност му се утврђује према укупном оштећењу организма по оба основа.

Члан 6.

Мирнодопски војни инвалид је лице које је у миру, као војник на служењу војног рока, студент војне академије, ученик средње војне школе, слушалац школе за резервне официре и лице у резервном саставу, као и добровољац на војној дужности у Војсци Републике Српске, у вршењу војне службе или дужности у вези с том службом задобило рану, повреду или озљеду због које је настало оштећење његовог организма, најмање за 20%.

Члан 7.

Мирнодопски војни инвалид је и лице из члана 6. овог закона које је задобило болест која је у узрочној вези са вршењем војне службе или дужности у вези са том службом, због чега је наступило оштећење његовог организма најмање за 60%.

Члан 8.

Мирнодопски војни инвалид који накнадно испуни услове за стицање својства ратног војног инвалида стиче својство ратног војног инвалида, а инвалидитет му се утврђује према укупном оштећењу организма по оба основа.

Члан 9.

Нехат се не сматра кривицом у смислу одредбе члана 3. овог закона.

Члан 10.

Под вршењем службе или дужности у вези са службом у војсци сматра се вршење дужности која се, по одредбама закона и других прописа којима се уређује служба у војсци сматра вршењем службе, односно дужности у вези са службом, укључујући и одлазак у јединицу, на борбени положај и одобрени повратак из јединице.

Под обавезном војном службом подразумева се вршење војне обавезе по одредбама закона којим се уређује војна обавеза.

Члан 11.

Породица погинулог борца је породица лица које је погинуло, умрло или нестало под околностима из члана 2. ст. 1. до 3. овог закона или је умрло од последица ране, повреде, озљеди или болести задобијене под тим околностима у року од једне године од дана настанка оштећења организма.

Породица погинулог борца је и породица лица које је као лице из члана 4. став 3. овог закона погинуло, умрло или нестало на територији Босне и Херцеговине, под околностима из члана 2. ст. 1. до 2. овог закона или је умрло од последица ране, повреде, озљеди или болести задобијене у овим околностима у року од једне године од дана настанка оштећења организма.

Члан 12.

Права на мјесечна примања прописана овим законом може остварити и лице које је вршећи дужност своје службе као припадник цивилне заштите, службе осматрања и обавјештавања, радник јединице везе Министарства одбране, радник Министарства унутрашњих послова и припадник радне обавезе које је по наређењу надлежног органа учествовало у активностима везаним за оружану акцију или борбена дејства и у вршењу тих активности задобило рану, повреду, озљеду или болест због које је наступило оштећење његовог организма најмање за 20%, односно које је под истим околностима задобило болест због које је наступило оштећење његовог организма најмање за 40%.

Права на мјесечна примања предвиђена овим законом могу остварити и чланови породице лица из става 1. овог члана, која су погинула, умрла или нестала под наведеним околностима или су умрла од последице ране, повреде, озљеди или болести задобијене под тим околностима у року од једне године од дана настанка оштећења организма.

Лица из ст. 1. и 2. овог члана не могу остварити статус борца, ратног војног инвалида и члана породице погинулог борца, као ни друга права прописана овим законом.

Члан 13.

Статус, односно права прописана овим законом могу остварити чланови породице погинулог, односно умрлог лица:

1. брачни друг и дјеца (рођена у браку или ван брака и усвојена дјеца) - у даљем тексту: ужа породица;

Чланом уже породице сматра се и лице из ванбрачне заједнице уколико је са погинулим, односно умрлим имало дјеце, као и пасторче уколико га је погинули, односно умрли издржавао најмање три године непосредно прије смрти.

2. родитељи, односно усвојоци ако је усвојење потпуно;

3. очух и маћеха уколико нема родитеља, односно усвојоца и ако су погинулог, односно умрлог издржавали или је он њих издржавао најмање три године непосредно прије смрти;

4. дјед и баба по оцу и мајци уколико их је погинули, односно умрли издржавао најмање три године непосредно прије смрти;

5. брат и сестра уколико их је погинули, односно умрли издржавао најмање три године непосредно прије смрти и уколико нема других лица која су по закону обавезна да их издржавају.

Члан 14.

Статус, као ни права прописана овим законом не могу остварити:

1. лица која су пребјегла непријатељу или су сарађивала са непријатељем;

2. лица која су побјегла из војске или са војне дужности и нису се вратила у састав оружаних снага до краја рата;

3. лица која су се сама ранила или повриједила ради избјегавања војне дужности;

4. лица осуђена правоснажном судском пресудом због учествовања у рату на страни непријатеља и против српског народа;

5. лица која су избјегла војну обавезу.

Статус и права прописана овим законом не могу остварити чланови породице лица из става 1. овог члана, као и чланови породице који су осуђени за дјела из става 1. алинеја 4. овог члана.

Члан 15.

Статус и права прописана овим законом могу остварити држављани Републике Српске, односно Босне и Херцеговине, а страни држављани и лица без држављанства, само ако их не остварују од државе чији су држављани или од државе на чијој територији имају пребивалиште.

Статус и права прописана овим законом не могу остварити ни лица која су држављани Републике Српске, ако их остварују у једној од држава насталих од претходне СФРЈ.

Члан 16.

Мјесечна примања по овом закону су: лична инвалиднина, додатак за његу и помоћ, ортопедски додатак, породична инвалиднина и увећана породична инвалиднина.

Основица за обрачун мјесечних примања из става 1. овог члана утврђује се у почетном износу од 468,00 КМ.

Основица из става 2. овог члана усклађује се почетком сваке године са индексом кретања малопродајних цијена у претходној години, према саопштењу Завода за статистику Републике Српске и висине расположивих средстава планираних у буџету Републике Српске за текућу годину.

Глава друга

УТВРЂИВАЊЕ СТАТУСА И ПРАВА БОРАЦА

Утврђивање статуса борца

Члан 17.

Борци из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона, према времену ступања у оружане снаге СФРЈ, односно Републике Српске, дужини учешћа и условима ангажовања у периоду од 17. августа 1990. године до демобилизације, а најкасније до 19. јуна 1996. године, разврставају се у седам категорија.

Члан 18.

Борац прве категорије је лице из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона које је било ангажовано 42 мјесеца и дуже, од чега у зони борбених дејстава најмање 32 мјесеца.

Статус борца прве категорије имају и борци носиоци одликовања за испољену личну храброст у рату, без обзира на дужину и услове ангажовања.

Одликовањима у смислу става 2. овог члана, сматрају се: Орден Милоша Обилића, Медаља мајора Милана Тепића, Медаља заслуга за народ, Златна медаља за храброст и Сребрна медаља за храброст.

Члан 19.

Борац друге категорије је лице из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона које је било ангажовано 38 мјесеци и дуже, од чега у зони борбених дејстава најмање 28 мјесеци.

Члан 20.

Борац треће категорије је лице из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона које је било ангажовано 32 мјесеца и дуже, од чега у зони борбених дејстава најмање 26 мјесеци.

Члан 21.

Борац четврте категорије је лице из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона које је било ангажовано 24 мјесеца и дуже, од чега у зони борбених дејстава најмање 18 мјесеци.

Члан 22.

Борац пете категорије је лице из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона које је било ангажовано 18 мјесеци и дуже, од чега у зони борбених дејстава најмање 14 мјесеци.

Члан 23.

Борац шесте категорије је лице из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона које је било ангажовано 12 мјесеци и дуже, од чега у зони борбених дејстава најмање осам мјесеци.

Члан 24.

Борац седме категорије је лице из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона које је било ангажовано у зони борбених дејстава мање од осам мјесеци, односно ван зоне борбених дејстава, без обзира на дужину ангажовања.

Члан 25.

Под зоном борбених дејстава, у смислу овог закона, сматра се простор у коме су извођена борбена дејства, на копну, воденој површини или ваздуху одређен и ограничен по фронту линијом додира и по дубини до задње границе домета непријатељског тактичког наоружања са којим је непријатељ дјеловао у рату, у зони одговорности јединице којој је борац припадао.

Члан 26.

Као вријеме ангажовања у оружаним снагама СФРЈ, односно Републике Српске, у смислу овог закона, сматра се и вријеме одсуства по основу боловања или

привремене неспособности за војну службу, одобрених на основу налаза и мишљења надлежних љекарских комисија, као и вријеме проведено у заробљеништву.

Члан 27.

Борци из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона који су услед ране, повреде, озљеде или болести задобијених под тим околностима, оглашени трајно неспособним за војну службу на основу налаза и мишљења надлежних љекарских комисија, зависно од времена ступања у оружане снаге разврставају се у одговарајућу категорију, узимајући као да су вријеме одсуства провели у зони борбених дејстава до 21. новембра 1995. године ако су рану, повреду, озљеду или болест због којих су оглашени неспособним задобили у зони борбених дејстава, а вријеме учешћа до 19. јуна 1996. године. Борцима који су били рањени, озлијеђени, повријеђени или су обољели ван зоне борбених дејстава и оглашени трајно неспособним, вријеме учешћа рачуна се до 19. јуна 1996. године као вријеме учешћа ван зоне борбених дејстава.

Као вријеме ангажовања у зони борбених дејстава сматра се и вријеме које је борац провео у заробљеништву до 21. новембра 1995. године, у које је доспио под околностима из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона.

Члан 28.

Својство борца из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона, утврђују и разврставање у одговарајућу категорију врше градски, односно општински органи управе надлежни за послове борачко-инвалидске заштите на захтјев борца, по претходно прибављеном мишљењу борачке организације Републике Српске (у даљем тексту: Борачка организација) и увјерења о дужини учешћа у оружаним снагама издатог од надлежног органа.

У случају смрти борца, захтјев за утврђивање статуса борца и разврставање у одговарајућу категорију могу поднијети лица из члана 13. овог закона која имају непосредни правни интерес.

Борачка организација даје мишљење у погледу времена ангажовања у оружаним снагама и снагама државне безбједности СФРЈ, односно оружаним снагама Републике Српске, времену проведеном у зони борбених дејстава и другим условима ангажовања борца.

У случају да Борачка организација не достави надлежном органу мишљење из претходног става у року од 30 дана од дана тражења, сматра се да је дато позитивно мишљење.

У случају да је мишљење Борачке организације негативно, орган који води поступак је дужан да покрене поступак провјере у смислу члана 127. став. 3. овог закона.

Подношење захтјева за признавање статуса борца, није ограничено роком.

Члан 29.

Борци из члана 2. став 4. овог закона, којима је у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању бивше СФРЈ признат посебни стаж у двоструком трајању, задржавају статус борца утврђен правоснажним рјешењем органа пензијско-инвалидског осигурања.

Статус борца из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона, не могу остварити лица која су била одсутна из јединице дуже од три мјесеца у току године по основу донаторства, а као вријеме ангажовања у оружаним снагама може им се признати само ефективно проведено вријеме.

ПРАВА БОРАЦА

Члан 30.

Права бораца су:

1. борачки додатак,
2. надокнада одликаним борцима,
3. здравствена заштита и друга права у вези са здравственом заштитом,
4. посебан стаж у двоструком трајању,
5. приоритет у запошљавању,

6. приоритет у стамбеном збрињавању,
7. друга права у складу са посебним прописима.

1. Борачки додатак

Члан 31.

Борачки додатак је новчано примање које борци из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона остварују по основу дужине ангажовања у рату.

Поступак и услови за остваривање права на борачки додатак, као и начин обезбјеђивања средстава, регулисаће се посебним прописом.

2. Надокнада одликованим борцима

Члан 32.

Борци из члана 18. став 1. овог закона, као и борци из члана 2. став 4. овог закона, одликовани највећим одликовањима за војне заслуге у оружаном борби, имају право на новчану надокнаду.

Одликовањима у смислу става 1. овог члана, сматрају се одликовања по прописима Републике Српске: Орден Немањина, Орден Карађорђевог звијезде Републике Српске и Орден Милоша Обилића, Медаља мајора Милана Тепића, Медаља заслуга за народ, Златна медаља за храброст и Сребрна медаља за храброст као и одликовања по прописима бивше СФРЈ: Орден Карађорђевог звијезде са мачевима, Орден Белог орла са мачевима, Златна медаља Обилића, те Партизанска споменица 1941. и Орден народног хероја.

Новчана надокнада из става 1. овог члана одређује се у висини од 50% од основице из члана 16. овог закона и исплаћује се једном у календарској години.

3. Здравствена заштита и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите

Члан 33.

Борац из члана 2. овог закона, који није осигуран ни по ком основу, има право на здравствено осигурање у складу са прописима из области здравственог осигурања за раднике осигуранике.

Право на здравствену заштиту лице из става 1. овог члана остварује на начин и по поступку који су регулисани прописима у области здравствене заштите.

4. Посебан стаж у двоструком трајању

Члан 34.

Борац из члана 2. ст. 1, 2. и 4. овог закона остварује посебан стаж у двоструком трајању у складу са прописима о пензијско-инвалидском осигурању.

5. Приоритет у запошљавању

Члан 35.

Органи државне управе и органи локалне управе, јавна предузећа и друга предузећа која су у цјелини власништво државе или већинском власништву државе, општине или града као и други субјекти који су основани законом или их је основала Влада обезбиједиће приликом пријема нових радника да борац има, под истим условима, приоритет у запошљавању у односу на остала лица која нису корисници права по овом закону, у складу са прописима који регулишу област рада и запошљавања.

Ако се на оглас, односно конкурс пријаве борци из више категорија, приоритет има борац више категорије, с тим да у оквиру исте категорије приоритет има борац са дужим временом ангажовања у оружаном снагама.

Приоритет из става 1. овог члана се не односи на изабрана и постављена лица.

6. Приоритет у стамбеном збрињавању

Члан 36.

Борац из члана 2. овог закона има приоритет у стамбеном збрињавању у односу на лица која нису корисници права по овом закону, у складу са општим актима које доноси Влада Републике Српске.

7. Друга права

Члан 37.

Борац из члана 2. овог закона остварује и друга права утврђена законом или другим прописима којима се уређују поједине области.

Глава трећа

ПРАВА ВОЈНИХ ИНВАЛИДА

Члан 38.

Права војних инвалида су:

1. лична инвалиднина,
2. додатак за његу и помоћ,
3. ортопедски додатак,
4. здравствена заштита и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите,
5. ортопедска и друга помагала,
6. бањско и климатско лијечење,
7. приоритет у запошљавању,
8. приоритет у стамбеном збрињавању,
9. пореске и царинске олакшице,
10. отклањање архитектонских баријера.
11. Предност у коришћењу услуга државних органа, јавних установа и осталих правних субјеката приликом рјешавања својих права и интереса.

Члан 39.

Ради остваривања права по овом закону војни инвалиди разврставају се у категорије војног инвалидитета према степену оштећења организма израженом у проценту.

Процент војног инвалидитета одређује се сразмјерно оштећењу организма које је настало као посљедица ране, повреде, озљеде или болести задобијене под околностима утврђеним овим законом.

За одређивање процента војног инвалидитета узимају се у обзир и: оштећења организма настала усљед употребе стандардних лијекова, операција и других терапеутских подухвата ради лијечења рана, повреда, озљеда или болести задобијених под околностима предвиђеним овим законом и ношења ортопедских помагала; пол, околности под којима је код малолетника и ратних заробљеника наступило оштећење организма усљед психосоматских оштећења и поремећаја, губитак или тешко оштећење парног органа ако је други парни орган изгубљен или тешко оштећен усљед посљедица ране, повреде, озљеде или болести задобијене под околностима утврђеним овим законом.

Члан 40.

Према проценту инвалидитета, војни инвалиди се разврставају у десет категорија војног инвалидитета, и то:

- Прва категорија - инвалиди са 100% инвалидитета, којима је за редован живот потребна њега и помоћ,
- Друга категорија - инвалиди са 100% инвалидитета,
- Трећа категорија - инвалиди са 90% инвалидитета,
- Четврта категорија - инвалиди са 80% инвалидитета,
- Пета категорија - инвалиди са 70% инвалидитета,
- Шеста категорија - инвалиди са 60% инвалидитета,
- Седма категорија - инвалиди са 50% инвалидитета,
- Осма категорија - инвалиди са 40% инвалидитета,
- Девета категорија - инвалиди са 30% инвалидитета,
- Десета категорија - инвалиди са 20% инвалидитета.

1. Право на личну инвалиднину

Члан 41.

Лична инвалиднина је новчана надокнада коју остварују војни инвалиди по основу оштећења психовог организма.

Право на личну инвалиднину остварују инвалиди од прве до десете категорије.

Члан 42.

Лична инвалиднина одређује се према категорији војног инвалидитета.

Мјесечни износ личне инвалиднине одређује се у проценту од основа из члана 16. овог закона и износи:

- Прва категорија 100%
- Друга категорија 73%
- Трећа категорија 55%
- Четврта категорија 41%
- Пета категорија 29%
- Шеста категорија 18%
- Седма категорија 13%
- Осма категорија 7%
- Девета категорија 6%
- Десета категорија 5%.

2. Право на додатак за његу и помоћ

Члан 43.

Право на додатак за његу и помоћ има:

- војни инвалид прве категорије;
- војни инвалид друге, треће и четврте категорије код кога је оштећење организма наступило независно од војног инвалидитета које је, заједно са војним инвалидитетом, једнако оштећењу организма војног инвалида прве категорије.

Војни инвалиди из става 1. овог члана, ради остваривања права на додатак за његу и помоћ, разврставају се у три степена.

Члан 44.

Додатак за његу и помоћ одређује се у проценту од основа из члана 16. овог закона и износи:

- 1. за први степен 86%
- 2. за други степен 66%
- 3. за трећи степен 46%.

Војном инвалиду кориснику додатка за његу и помоћ, кад је смјештен у здравственој установи или другој организацији у којој су му обезбијеђени потребна њега и помоћ, не припада тај додатак, за вријеме преко шест мјесеци које проведе у тој здравственој установи или другој организацији, осим ако сам сноси трошкове смјештаја и исхране.

Члан 45.

Ратном војном инвалиду I категорије који је то право остварио само по основу рађавања додатка за његу и помоћ одређује се у износу од 120% од основа.

Члан 46.

Остала питања која се односе на утврђивање права на додатак за његу и помоћ, регулисаће се посебним правилником.

3. Право на ортопедски додатак

Члан 47.

Право на ортопедски додатак има војни инвалид од прве до шесте категорије коме је војни инвалидитет утврђен због оштећења организма која су непосредна посљедица задобијене ране, повреде, озљеде или болести која је проузроковала ампутацију екстремитета или тешко оштећење функције екстремитета, као и због потпуног губитка вида на оба ока.

Према узроку, врсти и тежини оштећења организма, ортопедски додатак се одређује у четири степена.

Члан 48.

Ортопедски додатак утврђује се у проценту од основа из члана 16. овог закона и износи:

- 1. за први степен 29%
- 2. за други степен 22%
- 3. за трећи степен 14%
- 4. за четврти степен 7%.

Ортопедски додатак за први степен износи 35% од основа ако код војног инвалида постоји више оштећења првог степена.

Члан 49.

Остала питања која се односе на утврђивање права на ортопедски додатак, регулисаће се посебним правилником.

4. Право на здравствену заштиту и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите

Члан 50.

Војни инвалид, који не може бити корисник здравствене заштите по било ком другом основу, има право на здравствену заштиту и друга права у вези са остваривањем права на здравствену заштиту, до степена који је предвиђен прописима из области здравствене заштите, односно здравственог осигурања за раднике осигуранике.

Право на здравствену заштиту из става 1. овог члана војни инвалид остварује на начин и по поступку који су регулисани прописима у области здравства.

Износи прописани на име личног учешћа осигураника у трошковима здравствених услуга надокнађују се из буџета Републике Српске.

5. Право на ортопедска и друга помагала

Члан 51.

Војни инвалид има право на ортопедска и друга помагала по овом закону само за оштећење организма на основу кога му је признат војни инвалидитет.

Право на ортопедска и друга помагала војни инвалид остварује на начин и по поступку који су регулисани прописима у области здравства.

Војни инвалид из става 1. овог члана не плаћа износе личног учешћа у набавци ортопедских и других помагала на које има право у смислу овог закона.

Износи на име личног учешћа из става 3. овог члана надокнађују се из буџета Републике Српске.

6. Право на бањско и климатско лијечење

Члан 52.

Војни инвалид има право на бањско и климатско лијечење које је неопходно као наставак лијечења за оштећење организма по основу кога му је утврђен војни инвалидитет, у складу са прописима из области здравства.

7. Приоритет у запошљавању

Члан 53.

Органи државне управе и органи локалне управе, јавна предузећа и друга предузећа која су у цјелини власништво државе или већинском власништву државе, општине или града, као и други субјекти који су основани законом или их је основала Влада Републике Српске, обезбјеђиће приликом пријема нових радника да ратни војни инвалид има, под истим условима, приоритет у запошљавању у односу на остала лица, изузев чланова породице погинулог борца, у складу са прописима којима се уређује област рада и запошљавања.

Ако се на оглас, односно конкурс пријаве ратни војни инвалиди из различитих категорија, приоритет има ратни војни инвалид више категорије инвалидности, а ако се ради о случају да су исте категорије инвалидности онда приоритет има ратни војни инвалид са дужим временом ангажовања у оружаним снагама.

Приоритет из става 1. овог члана се не односи на изабрана и постављена лица.

8. Приоритет у стамбеном збрињавању

Члан 54.

Ратни војни инвалиди имају приоритет у стамбеном збрињавању у односу на борце из члана 2. ст. 1. и 2. овог закона, у складу са општим актима које доноси Влада Републике Српске.

9. Пореске и царинске олакшице

Члан 55.

Право на пореске и царинске олакшице војни инвалид остварује у складу са прописима којима се уређује питање пореза и царина.

10. Отклањање архитектонских баријера

Члан 56.

Општине, градови и јавне установе су дужни обезбједити одговарајућа архитектонска рјешења прилагођена за улазак лица која користе ортопедска и друга помагала, а у складу са стандардним правилима.

Приликом стамбеног збрињавања лица из става 1. овог члана мора се водити рачуна да стамбене јединице за смјештај морају бити прилагођене овим лицима ради неметаног прилаза стану.

11. Предност у коришћењу услуга државних органа, јавних установа и осталих правних субјеката приликом рјешавања својих права и интереса

Члан 57.

Државни органи, јавне установе и други субјекти који рјешавају по захтјевима грађана, односно пружају услуге грађанима, дужни су обезбједити да ратни војни инвалиди имају предност.

Глава четврта

ПРАВА ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ ПОГИНУЛОГ БОРЦА И ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ УМРЛОГ ВОЈНОГ ИНВАЛИДА

Члан 58.

Члан породице погинулог борца има право на:

1. породичну инвалиднину,
2. увећану породичну инвалиднину,
3. здравствену заштиту и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите,
4. надокнаду трошкова изградње надгробног споменика погинулом борцу,
5. приоритет у запошљавању,
6. приоритет у стамбеном збрињавању,
7. пореске и царинске олакшице,
8. предност при упису у образоване установе, додјелу стипендије за школовање и смјештај у студентске домове,
9. предност у коришћењу услуга државних органа, установа и осталих правних субјеката приликом рјешавања својих права и интереса.

Члан породице умрлог војног инвалида од прве до четврте категорије који је умро од посљедица ране, повреде, озледе или болести по основу које му је утврђен војни инвалидитет, има право на:

1. породичну инвалиднину и
2. здравствену заштиту и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите.

1. Право на породичну инвалиднину

Члан 59.

Породична инвалиднина је новчана надокнада коју остварују чланови породице погинулог борца, односно умрлог војног инвалида, по основу смрти тих лица.

Чланови породице погинулог борца и умрлог војног инвалида имају право на породичну инвалиднину под сљедећим условима:

1. удова - кад наврши 45 година живота или удовац - кад наврши 60 година као и прије навршених 45, односно 60 година живота ако су неспособни за привређивање, а лице из ванбрачне заједнице - под истим условима и уколико је са погинулим борцем, односно умрлим војним инвалидом имало дјце;

2. дјца - до навршених 15 година живота, односно ако су на школовању, до краја прописаног редовног школовања, а најкасније до навршене 25 година живота, односно до навршене 27. године живота ако се налазе на постдипломском студију, а ако су неспособни за привређивање - за вријеме док та неспособност траје, под условом да је та неспособност наступила прије 15 године, односно 25 године живота, а пасторчад, под истим условима и ако их је погинули борац издржавао најмање три године непосредно прије смрти;

3. родитељи, односно усвојиоци (ако је усвојење потпуно) - ако су према погинулом борцу испуњавали родитељске дужности;

4. очух и маћеха - ако породичну инвалиднину не остварују чланови породице из тачке 3. и ако су погинулог борца издржавали или је погинули борац њих издржавао најмање три године непосредно прије смрти;

5. дјед и баба - ако породичну инвалиднину не остварују чланови породице из т. 1. до 4. овог члана и ако их је погинули борац издржавао најмање три године непосредно прије смрти;

6. брат и сестра - ако су малолетни или неспособни за привређивање, а чија неспособност је наступила прије 15. године живота, ако их је погинули борац издржавао најмање три године непосредно прије смрти, ако нема других лица која су по закону дужна да их издржавају и ако нису смјештени у здравствене установе или социјалне установе или установе за нежбринуту дјцу за које се смјештај плаћа на терет буџета.

Ако ужу породицу сачињавају брачни друг са једним или више дјеце која испуњавају услове за коришћење породичне инвалиднине, брачни друг има право на породичну инвалиднину без обзира на услове из става 1. тачка 1. овог члана, и то док и једно од те дјеце има право на инвалиднину, уколико извршава родитељске дужности.

Усвојиоци имају прече право у односу на родитеље.

Очух и маћеха имају прече право у односу на родитеља који није извршавао родитељске дужности, па му је родитељско право одузето.

Члан 60.

Право на породичну инвалиднину, под условима из члана 59. овог закона, имају и чланови породице војника на одслужењу војног рока или лица у резервном саставу погинулог, односно умрлог у року од једне године од посљедица ране, повреде, озледе или болести задобијене за вријеме учешћа у оружаног акцији или вршењу војне дужности у миру, као и чланови породице лица из члана 12. став 2. овог закона.

Члан 61.

Породична инвалиднина за једног корисника породичне инвалиднине иза смрти војног инвалида од прве до четврте категорије износи 20% од основа.

Породична инвалиднина за корисника који је то право остварио као члан породице погинулог борца, члан породице лица из члана 12. став 2. овог закона као и војника на одслужењу војног рока или лица у резервном

саставу погинулог, односно умрлог од посљедица ране, повреде, озљеде или болести задобијене за вријеме учешћа у оружаном акцији или вршењу војне дужности у миру износи 40% од основа.

Ако право на породичну инвалиднину остварује више чланова породице, за сваког корисника износ породичне инвалиднине из ст. 1. и 2. овог члана повећава се за 50%.

Ако породичну инвалиднину користе два или више чланова породице, породична инвалиднина припада корисницима на равне дијелове.

Члан 62.

Чланови породице који испуњавају услове за признавање права на породичну инвалиднину по основу два или више лица, имају право на породичну инвалиднину у несмањеном износу по сваком од тих лица.

2. Право на увећану породичну инвалиднину

Члан 63.

Родитељи, односно усвојоци погинулог борца који немају више дјеце и дјеца погинулог борца без оба родитеља, корисници породичне инвалиднине, имају право на увећану породичну инвалиднину.

Услови за признавање права на увећану породичну инвалиднину треба да буду испуњени у моменту смрти борца по основу кога лица из става 1. овог члана остварују право на породичну инвалиднину.

Увећана породична инвалиднина износи 35% од основа с тим да се право на увећану породичну инвалиднину може остварити само по основу смрти једног лица.

Ако више лица из става 1. овог члана испуњава услове за признавање права на породичну инвалиднину, увећана породична инвалиднина у износу из става 3. овог члана припада сваком од њих.

3. Право на здравствену заштиту и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите

Члан 64.

Корисник породичне инвалиднине, који не може бити корисник здравствене заштите по било ком другом основу, има право на здравствену заштиту и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите у складу са прописима из области здравствене заштите, односно здравственог осигурања за чланове породица радника осигураника.

Право на здравствену заштиту из става 1. овог члана корисници породичне инвалиднине остварују на начин и по поступку који су прописани прописима у области здравства.

Износи прописани на име личног учешћа осигураника у трошковима здравствених услуга за лица из става 1. овог закона надокнађују се из буџета Републике Српске.

4. Право на надокнаду трошкова изградње надгробног споменика погинулом борцу

Члан 65.

Породица погинулог борца има право на надокнаду трошкова изградње надгробног споменика погинулом борцу у висини основа из члана 16. овог закона помноженог коефицијентом 3,20.

Право на надокнаду из става 1. овог члана немају породице несталих борца као и породице погинулог борца коме су споменик подигли општине, предузећа, установе или војне јединице или су на име помоћи за изградњу добили новчана средства у висини утврђеној у ставу 1. овог члана или већој.

5. Приоритет у запошљавању

Члан 66.

Органи државне управе и органи локалне управе, јавна предузећа и друга предузећа која су у цјелини власништво државе или већинском власништву државе,

општине или града као и други субјекти који су основани законом или их је основала Влада, обезбједиће приликом пријема нових радника да члан породице погинулог борца има, под истим условима, приоритет у запошљавању у односу на остала лица, укључујући и борце и ратне војне инвалиде, у складу са прописима којима се уређује област рада и запошљавања.

Приоритет из става 1. овог закона се не односи на изабрана и постављена лица.

6. Приоритет у стамбеном збрињавању

Члан 67.

Чланови породице погинулог борца имају приоритет у стамбеном збрињавању у односу на друга лица која немају тај статус, а у складу са општим актима које доноси Влада Републике Српске.

7. Пореске и царинске олакшице

Члан 68.

Пореске и царинске олакшице чланови породице погинулог борца остварују у складу са прописима којима се уређује област пореза и царина.

8. Предност при упису у образовне установе, додјелывању стипендија за школовање и смјештај у студентске домове

Члан 69.

Дјеца погинулог борца, корисници породичне инвалиднине приликом уписа у средње школе или факултете, као и приликом додјелывања стипендије за школовање, односно приликом смјештаја у ђачке или студентске домове имају, под једнаким условима, приоритет у односу на лица која немају статус члана породице погинулог борца у складу са прописима којим се уређује област образовања.

9. Предност у коришћењу услуга државних органа, јавних усанова и осталих правних субјеката приликом рјешавања својих права и интереса

Члан 70.

Државни органи, јавне установе и други субјекти који рјешавају по захтјевима грађана, односно пружају услуге грађанима, дужни су обезбједити да родитељи, односно усвојоци погинулог борца имају предност.

Глава пета

КОРИШЋЕЊЕ И ПРЕСТАНАК ПРАВА

Члан 71.

Права на мјесечна примања припадају од првог дана наредног мјесеца по подношењу захтјева.

Даном испуњења услова за остваривање права по основу ране, повреде, озљеде или смрти задобијене под околностима из чл. 2., 4., 6., 11. и 12. овог закона сматра се дан задобијања ране, повреде или озљеде, односно дан смрти.

Даном испуњења услова за остваривање права по основу болести задобијене под околностима из чл. 2. 4. и 7. овог закона сматра се дан отпуштања из оружаних снага.

Члан 72.

Права по овом закону могу се остваривати док постоје услови прописани овим законом.

Права стечена по овом закону не могу се пренијети на друго лице.

Корисник права по овом закону дужан је да надлежном органу пријави сваку промјену која је од утицаја на остваривање и престанак тих права, у року од 15 дана од дана настанка промјене.

Члан 73.

Мјесечна примања по овом закону, исплаћују се по истеку мјесеца за који се врши исплата.

Члан 74.

Право на подношење захтјева за признавање статуса, односно права по овом закону која се стичу по основу ране, повреде, озљеде, болести, односно смрти застаријевају у року од годину дана од дана испуњења услова у смислу члана 71. ст. 2. и 3. овог закона.

Члан 75.

Мјесечна примања по овом закону застаријевају за три године од дана доспјелости сваког појединог примања.

Члан 76.

Права по овом закону престају брачном другу ступањем у брак, а ако је ступио у ванбрачну заједницу, уколико има дјете са лицем са којим је ступило у ванбрачну заједницу.

Права по овом закону престају брачном другу коме је одузето родитељско право према дјети са којима користи породичну инвалиднину, изузев кад му је родитељско право одузето због болести. Ако му родитељско право буде враћено, брачни друг ће наставити коришћење права под условима прописаним овим законом.

Члан 77.

Право на породичну инвалиднину по основу неспособности за привређивање може се признати само ако је неспособност за привређивање постојала у моменту испуњења услова у смислу члана 71. ст. 2. и 3. овог закона.

Кориснику породичне инвалиднине који је право на породичну инвалиднину стекао по основу неспособности за привређивање, престаје право на породичну инвалиднину и остала права по овом закону даном заснивања радног односа, даном оснивања предузећа или самосталне радње, односно бављењем самосталном дјелатности, односно стицањем радне способности.

Члан 78.

Права по овом закону престају војном инвалиду, члану породице погинулог борца и члану породице умрлог војног инвалида ако је осуђен правоснажном судском пресудом због дјела предвиђених у члану 14. став 1. овог закона.

Глава шеста**ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА****Члан 79.**

О правима по овом закону у првом степену рјешавају општински, односно градски органи управе надлежни за послове борачко-инвалидске заштите, уколико законом није друкчије одређено.

Члан 80.

Чињеница ангажовања борца утврђује се само на основу увјерења Министарства одбране, односно Министарства унутрашњих послова за припаднике овог министарства, а одсуство из јединице по основу боловања само на основу налаза и мишљења надлежних војно-љекарских комисија.

Чињеница да је рана, повреда или озљеда задобијена под околностима из чл. 2, 4. и 6. овог закона утврђује се само писаним доказним средствима из времена када је рана, повреда или озљеда задобијена, изузев у случају ревидираних увјерења у смислу члана 127. овог закона.

Писаним доказним средством у смислу става 2. овог члана за утврђивање чињенице да је рана, повреда или озљеда задобијена под околностима из члана 2. овог закона сматра се и медицинска документација о њиховом лијечењу, најкасније годину дана од престанка тих околности.

Чињеница да је болест наступила под околностима из чл. 2, 4. и 7. овог закона, утврђује се само на основу медицинске документације која потиче из времена службе у оружаним снагама и периода од 30 дана по отпуштању из оружаних снага.

Изјаве странке и других лица, без обзира у ком су облику саопштене, не сматрају се доказним средством у смислу овог члана.

Члан 81.

Чињеница да је лице од ког чланови породице изводе право по одредбама овог закона погинуло, умрло или нестало под околностима из чл. 2. и 4. овог закона утврђује се само писаним доказним средствима из времена кад је лице од кога чланови породице изводе право погинуло, умрло или нестало, изузев у случају ревидираних увјерења у смислу члана 127. овог закона.

Изјава странке и других лица, без обзира у ком је облику саопштена, не сматра се писаним доказним средством.

Члан 82.

Захтјев за признавање својства мирнодопског војног инвалида по основу општења организма насталог усљед болести задобијене под околностима из члана 6. овог закона поднесен по истеку једне године од дана отпуштања из Војске Републике Српске неће се узимати у поступак.

Захтјев за признавање права на породичну инвалиднину по основу лица које је умрло од болести задобијене под околностима из члана 6. овог закона по истеку једне године од дана када је то лице отпуштено из Војске Републике Српске неће се узимати у поступак.

Под отпуштањем из Војске Републике Српске подразумијева се прекидање обавезе служења војног рока, отпуштање по одслужењу војног рока или због неспособности за војну службу и отпуштање војних обвезника са војних вјежби у смислу прописа о војној обавези, као и отпуштање са школовања студената војне академије и ученика средње војне школе.

Члан 83.

Војне јединице или установе надлежне су за издавање увјерења за лице које је под околностима из члана 2. ст. 1. до 3., члана 4. и члана 6. овог закона задобило рану, повреду, или озљеду усљед које је наступило општење организма, односно које под тим околностима погине, умре или нестане.

За лица из члана 12. овог закона увјерења из става 1. овог члана, у недостатку увјерења војне јединице или установе, издају:

- за припаднике Министарства унутрашњих послова - Министарство унутрашњих послова;

- за припаднике цивилне заштите, службе осматрања и обавјештавања, раднике јединице везе Министарства одбране и за припаднике радне обавезе - Министарство одбране.

Члан 84.

Војни инвалидитет, право на додатак за његу и помоћ, право на ортопедски додатак, право на ортопедска и друга помагала, као и чињеницу да је болест, односно смрт у узрочној вези са вршењем војне службе утврђује се само на основу налаза и мишљења надлежних љекарских комисија.

Члан 85.

Љекарску комисију која даје налаз и мишљење органу који у првом степену рјешава о правима по овом закону (првостепена љекарска комисија) чине три члана и три замјеника, који морају бити љекари специјалисти.

Члан 86.

Љекарску комисију која даје налаз и мишљење органу који у другом степену рјешава о правима по овом закону (другостепена љекарска комисија) чини пет чланова и пет замјеника, који морају бити љекари специјалисти.

Члан 87.

Министар надлежан за борачко-инвалидску заштиту (у даљем тексту: министар), поред комисија из чл. 85. и 86. овог закона може именовати и посебну љекарску комисију која ће вршити медицинска вјештачења у случају да другостепени орган не прихвата налаз и мишљење комисије из члана 86., да се налази и мишљења љекарске комисије из чл. 85. и 86. овог закона битно разликују или других оправданих разлога.

Број комисија, њихово сједиште и подручје рада утврђује и чланове комисије именује министар.

Члан 88.

Ако налаз и мишљење комисија из чл. 85. до 87. овог закона нису јасни или потпуни, ако се налази и мишљења тих комисија битно разликују, ако коначно мишљење није довољно образложено или се појави основана сумња у тачност датог мишљења, а такви недостаци се нису могли отклонити, може се затражити мишљење специјализоване медицинске установе.

Установе из става 1. овог члана одређује министар.

Члан 89.

Рјешење којим се признају статус и права на мјесечна примања, рјешење којим се признаје право на здравствену заштиту и рјешење којим се одликованом борцу признаје статус борца и право на надокнаду подлијежу ревизији.

Ревизија не одлаже извршење рјешења, осим рјешења која су донесена у поновном поступку.

Ревизију врши министарство надлежно за борачко-инвалидску заштиту.

Ако је против рјешења донијетог у првом степену изјављена жалба, о ревизији и жалби рјешава се истим рјешењем.

Жалба не одлаже извршење рјешења.

Ако против рјешења из ст. 1. и 2. овог члана није изјављена жалба, орган који је донио то рјешење доставиће га заједно са списима предмета органу надлежном за вршење ревизије у року који му одреди другостепени орган.

Члан 90.

У вршењу ревизије надлежни орган може дати сагласност на рјешење, може га измијенити, поништити или укинути и сам друкчије ријешити ствар или вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак.

Надлежни орган, у поступку ревизије, измијениће, поништити или укинути првостепено рјешење и, по правилу, сам ријешити ствар у корист или на штету странке ако утврди да су у првостепеном поступку непотпуно или погрешно утврђене чињенице или да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која би била од утицаја на рјешење ствари или утврди да су погрешно цијењени докази или да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања или да је погрешно примиијен пропис на основу кога је ријешена ствар.

Првостепени орган чије је рјешење у поступку ревизије поништено или укинуто и враћено на поновни поступак доноси ново рјешење. Ново рјешење подлијеже ревизији у којој се испитује само да ли је у складу са разлозима због којих је раније првостепено рјешење поништено или укинуто.

У поступку ревизије, надлежни орган дужан је да прибави мишљење другостепене љекарске комисије кад је у питању утврђивање узрочно-посљедичне везе између болести и смрти, утврђивање инвалидитета по основу болести и утврђивање степена оштећења организма на основу кога се стиче право на додатак за његу и помоћ, а у осталим случајевима ако оцијени потребним.

Ако војни инвалид неоправдано не приступи на преглед, или на други начин онемогући да надлежна љекарска комисија из става 4. овог члана да налаз и мишљење, исплата мјесечних примања ће се обуставити и нема право на исплату неисплаћених примања.

Члан 91.

Против рјешења донијетог у поступку ревизије или у поступку по жалби којим је рјешење првостепеног органа поништено или укинуто и враћено на поновни поступак не може се водити управни спор.

Члан 92.

Надлежни орган, по службеној дужности, покрене поступак за доношење новог рјешења о правима војног инвалида коме је проценат војног инвалидитета утврђен привремено, односно о правима корисника породичне инвалидине којима је право на породичну инвалиднину утврђено привремено.

Рјешење из става 1. овог члана има правно дејство од првог дана наредног мјесеца по истеку важности рјешења којим су проценат војног инвалидитета, односно права на породичну инвалиднину утврђени привремено.

Ако војни инвалид из става 1. овог члана неоправдано не приступи на преглед, или на други начин онемогући да надлежна љекарска комисија да налаз и мишљење, сматраће се да је одустао од захтјева за остваривање права по овом закону и поступак ће се обуставити.

Ако лице из става 1. овог члана поднесе поновни захтјев за утврђивање процента војног инвалидитета, и по том основу, за остваривање права по овом закону, ново рјешење има правно дејство од првог дана наредног мјесеца од дана подношења тог захтјева.

Члан 93.

Ако код војног инвалида наступе промјене које су од утицаја на права утврђена коначним рјешењем, војни инвалид може по истеку четири године од дана доношења коначног рјешења поднијети захтјев за утврђивање новог процента војног инвалидитета у вези са насталим промјенама.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, захтјев за утврђивање новог процента војног инвалидитета може се поднијети и прије истека рока од четири године ако код војног инвалида настане неко од следећих тјелесних оштећења у вези са војним инвалидитетом: хируршко одстрањење органа, хируршки захват са тежим посљедицама на виталним органима, декомпензација срца, јетре, плућа, бубрега, панкреаса, парализа нерава, активна туберкулоза, као и губитак или тешко оштећење парног органа.

Захтјев у смислу ст. 1. и 2. овог члана, војни инвалид коме је тај статус признат по основу болести може поднијети само једном, а ако му је статус признат по основу ране, повреде или озљеде, захтјев може поднијети два пута.

Изузетно од одредбе става 3. овог члана, војни инвалид коме је проценат инвалидитета повећаван поводом насталих промјена до дана ступања на снагу овог закона, може поднијети захтјев за утврђивање новог процента војног инвалидитета само једном, и то уколико му је војни инвалидитет признат по основу ране, повреде или озљеде.

Члан 94.

Поступак за рјешавање о правима по овом закону, окончан рјешењем против кога нема редовног правног средства у управном поступку, може се обновити и по истеку рокова предвиђених за обнову поступка у Закону о општем управном поступку.

Ако је приједлог за обнову поступка поднијет у року од пет година од дана достављања рјешења странци, у поступку обнове примјењују се прописи који су важили у вријеме доношења рјешења, а ако је приједлог поднесен

по истеку тог рока, у поступку обнове примјењују се прописи који важе у вријеме подношења приједлога за обнову поступка.

Права утврђена рјешењем донесеним у обновљеном поступку припадају од првог дана наредног мјесеца од дана подношења приједлога за обнову поступка.

Члан 95.

Рјешење о правима по овом закону које је постало коначно у управном поступку може се укинути по праву надзора ако је њиме повријеђен закон у корист појединца, а на штету друштвене заједнице и по протеклу рока предвиђеног Законом о општем управном поступку.

Члан 96.

Мјесечна примања по овом закону могу бити предмет извршења у складу са важећим законом.

Члан 97.

Доспјели а неисплаћени износи мјесечних новчаних примања по овом закону могу се наслеђивати.

Члан 98.

У поступку за остваривање права по овом закону примјењују се одредбе Закона о општем управном поступку, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 99.

Рјешење којим је признато право на мјесечна и друга примања по овом закону извршавају се по службеној дужности.

Орган управе надлежан за рјешавање у првом степену извршава рјешење из става 1. овог члана и води евиденцију о корисницима и извршеним исплатама. За кориснике права са пребивалиштем у иностранству, рјешење из става 1. овог члана извршава орган код кога се корисник води у евиденцији по одобрењу министарства надлежног за борачко-инвалидску заштиту.

Члан 100.

Трошкове поступка за остваривање права по овом закону сноси орган који води поступак.

Члан 101.

У поступку остваривања права по овом закону не плаћа се такса утврђена прописима Републике Српске.

Члан 102.

Министарство надлежно за борачко-инвалидску заштиту води јединствену матичну евиденцију корисника права из овог закона и у том смислу утврђује ближе услове у погледу садржаја образаца и вођења евиденције корисника.

Глава седма

НАДОКНАДА ШТЕТЕ

Члан 103.

Лице коме је исплаћено новчано примање по овом закону на које није имало право дужно је да врати примљени износ:

1. ако је на основу нетачних података за које је знало или морало знати да су нетачни, или је на други противправни начин остварило новчано примање по овом закону које му не припада или остварило новчано примање у већем износу него што му припада;

2. ако је остварило новчано примање због тога што није пријавило настале промјене које утичу на губитак, престанак или обим неког права, а знало је или је морало знати за те промјене;

3. ако је примило новчани износ већи од износа који му је одређен рјешењем.

Потраживање из става 1. овог члана застаријева истеком рока одређеног законом којим се уређује застарјелост потраживања за односну врсту потраживања.

Ови рокови почињу да теку од дана кад је у управном поступку постало коначно рјешење којим је утврђено да исплаћено примање не припада или да припада у мањем обиму (став 1. т. 1. и 2.), односно од дана када је извршена посљедња неправилна исплата (став 1. тачка 3.).

Лице из става 1. овог члана дужно је да врати новчано примање, највише у износу примљеном за посљедње три године рачунајући од посљедње исплате на коју није имало право.

Члан 104.

Органи надлежни за рјешавање о правима по овом закону, по службеној дужности пазе на појаве из члана 103. овог закона.

Рјешење којим се странка обавезује да врати неосновано примљена средства доноси првостепени орган мјесно надлежан да рјешава о главној ствари.

Против рјешења из става 2. овог члана, странка има право жалбе.

Члан 105.

Уколико је лице из члана 103. овог закона и даље корисник новчаног примања по овом закону, административно извршење коначног рјешења о надокнади штете може се вршити од једне половине до пуног износа новчаног примања, и без његове сагласности.

Ако лице из члана 103. овог закона није корисник права по овом закону, извршење се спроводи у складу са Законом о извршном поступку.

Глава осма

ОВЛАШЋЕЊА ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Члан 106.

Министар ће донијети прописе о начину рада љекарских комисија, о ближим условима у погледу садржаја, образаца, роковима и начину вођења евиденција корисника и о надокнади трошкова изградње надгробног споменика погинулом борцу.

Министар ће, по прибављеном мишљењу министра надлежног за буџет и финансије донијети прописе: о начину исплате мјесечних и других новчаних примања по овом закону, о начину вођења евиденције о извршеним исплатама и достављању извјештаја о утрошеним средствима, о условима под којима се може одобрити исплата новчаних примања по овом закону лицима са пребивалиштем у иностранству, као и о вођењу евиденције о извршеним исплатама.

Министар ће, по прибављеном мишљењу министра надлежног за здравље и социјалну заштиту, донијети прописе: о утврђивању процента војног инвалидитета према степену оштећења организма и другим условима и критеријумима за утврђивање војног инвалидитета; о медицинским индикацијама за разврставање војних инвалида од прве до четврте категорије према степену потребе за његом и помоћи; о оштећењима организма на основу којих војни инвалид има право на ортопедски додатак и разврставању тих оштећења у степене и о медицинским индикацијама на основу којих војни инвалид има право на ортопедска и друга помагала, врсти и роковима трајања помагала и начину остваривања тог права и индикацијама и контраиндикацијама за бањско и климатско лијечење војних инвалида, трајању тог лијечења, условима, поступку и начину остваривања тог права.

Члан 107.

Министар одређује органе мјесно надлежне за рјешавање о правима по овом закону по захтјевима странаца, односно лица која немају пребивалиште у Републици Српској.

Члан 108.

Министар утврђује висину надокнаде за рад чланова љекарских комисија у поступку за остваривање права по овом закону.

Глава девета**ОБЕЗБЈЕЊЕ НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА ЗА
ОСТВАРИВАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРАВА****Члан 109.**

Средства потребна за остваривање и коришћење права прописаних овим законом обезбјеђују се у буџету Републике Српске, изузев средстава за борачки додатак.

Исплата мјесечних примања предвиђених овим законом извршаваће се на основу планираних средстава у буџету Републике Српске за фискалну годину.

Ако планирана средства за исплату мјесечних примања у буџету Републике Српске за текућу буџетску годину износе мање од средстава која су неопходна за исплату по закону, износ средстава који је предвиђен у буџету за те намјене дијели се износом који је неопходан за исплату по закону, да би се одредио коефицијент висине исплате мјесечних примања, а који не може бити мањи од 0,85.

Мјесечна примања исплаћена сагласно ставу 3. овог члана су коначна, осим у случају ребаланса буџета или усвајања новог буџета.

Одлуку о утврђивању основице из члана 16. овог закона и коефицијента висине исплате у смислу става 3. овог члана доноси Влада Републике Српске.

Члан 110.

Корисницима права чији су годишњи нето приходи остварени у претходној години већи од двоструког износа просјечне нето годишње плате у Републици Српској износи мјесечних примања по овом закону умањују се за 50%.

У годишње нето приходе у смислу става 1. овог члана не урачунавају се мјесечна примања по овом закону и по Закону о заштити цивилних жртава рата.

Члан 111.

Средства за остваривање и коришћење здравствене заштите и других права у вези са остваривањем здравствене заштите по овом закону надокнађују се Фонду здравственог осигурања путем доприноса по стопи утврђеној Законом о доприносима, на основицу износа примања по овом закону за мјесец за који се врши исплата.

Носиоцима осигурања у смислу става 1. овог члана сматрају се војни инвалиди и корисници породичне инвалиднине.

Члан 112.

Трошкови који произилазе из извршавања обавеза Републике за остваривање права по овом закону обезбјеђују се у буџету Републике Српске.

Трошкови у смислу става 1. овог члана су: средства на име надокнада банкама, односно организацији поштанског саобраћаја за услуге за извршене исплате новчаних примања по овом закону војним инвалидима и корисницима породичне инвалиднине, трошкови медицинских испитивања извршених по упутама лјкарских комисија (првостепених и другостепених) из овог закона као и новчане надокнаде за рад ових комисија.

Глава десета**НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА****Члан 113.**

Министарство надлежно за борачко-инвалидску заштиту врши надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега.

Надзор из претходног става врше овлашћени радници министарства, односно инспектори са овлашћењима да:

1. оцјењују законитост управних радњи првостепених органа, предузетих за спровођење овог закона;

2. нареде предузимање одговарајућих мјера и радњи ради отклањања утврђених недостатака или неправилности у раду надлежних органа управе у спровођењу овог закона у року којег одреде;

3. упозоре на неизвршавање послова у управној ствари из дјелокруга овог закона и одреде рок за извршавање тих послова;

4. забране обављање управних радњи које су предузете супротно одредбама овог закона;

5. поднесу пријаву надлежном органу за учињено кривично дјело и поднесу захтјев за покретање прекршајног поступка ако утврде да је у управном поступку или рјешавању управне ствари повријеђен овај закон радњама или нечињњем које има обиљежје кривичног дјела, односно прекршаја;

6. наложи да се предмет пошаље надлежном другостепеном органу у циљу контроле законитости рјешења.

Члан 114.

Мјере и радње из члана 113. овог закона инспектор наређује рјешењем.

Против рјешења из става 1. овог члана може се изјавити жалба министру надлежном за борачко-инвалидску заштиту.

Члан 115.

Орган надлежан за извршавање овог закона над којим се врши инспекцијски надзор дужан је да омогући инспектору несметан приступ да изврши надзор, стави на увид управне предмете и исправе, односно да даје податке потребне за вршење надзора.

О извршеном инспекцијском надзору инспектор саставља записник у току вршења надзора.

Записник се уручује, односно доставља органу управе над којим је извршен инспекцијски надзор.

Надлежни орган над којим је извршен инспекцијски надзор дужан је у року од три дана од дана истека рока за извршење наређених мјера да писмено обавијести министарство надлежно за борачко-инвалидску заштиту да ли су наређене мјере извршене.

Члан 116.

Министарство надлежно за борачко-инвалидску заштиту даје првостепеним органима надлежним за борачко-инвалидску заштиту обавезне инструкције за извршавање послова за које су овлашћени овим законом.

Члан 117.

Првостепени органи дужни су да министарству надлежном за борачко-инвалидску заштиту подносе извјештаје о спровођењу овог закона и прописа донесених на основу њега.

Глава једанаеста**ПРИМЈЕНА ОДРЕДБИ ЗАКОНА ЗА ВРИЈЕМЕ
РАТНОГ СТАЊА****Члан 118.**

За вријеме ратног стања примјењују се одредбе овог закона ако одредбама чл. 119. до 122. овог закона није друкчије одређено.

Члан 119.

За вријеме ратног стања обезбјеђују се сљедећа права:

1. лична инвалиднина,
2. породична инвалиднина,
3. увећана породична инвалиднина,
4. додатак за његу и помоћ,
5. ортопедски додатак и
6. здравствена заштита.

Члан 120.

За вријеме ратног стања не врши се ревизија рјешења донесених по одредбама овог закона.

Ревизија рјешења из става 1. овог члана извршиће се по престанку ратног стања.

Члан 121.

За вријеме ратног стања корисници права на здравствену заштиту по овом закону остварују право на здравствену заштиту и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите у обиму, на начин и по поступку по коме та права остварују осигураници радници, односно чланови њихових породица.

Члан 122.

Обезбјеђивање новчаних средстава за остваривање права предвиђених овим законом за вријеме ратног стања врши се по пропису којим је уређено финансирање за вријеме ратног стања.

Глава дванаеста КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 123.

Одговорно лице у првостепеном органу казниће се за прекршај новчаном казном у распону од 500,00 до 1.500,00 КМ:

1. ако у року не достави рјешење које подлијеже ревизији органу надлежном за вршење ревизије рјешења;

2. ако благовремено не покрене поступак по службеној дужности за доношење новог рјешења о правима војних инвалида којима је проценат војног инвалидитета утврђен привремено, односно о правима корисника породичне инвалиднине којима је право на породичну инвалиднину утврђено привремено;

3. ако не донесе рјешење о превођењу у року прописаном овим законом.

Глава тринаеста ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 124.

Захтјеви за признавање статуса, односно права који нису ријешени до дана ступања на снагу овог закона ријешити се у складу са овим законом.

Лица која нису поднијела захтјев за признавање статуса, односно права за која је дан испуњења услова наступило прије ступања на снагу овог закона могу поднијети захтјев у року од шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу.

Члан 125.

Лице коме је статус и право на мјесечно примање признато по основу ране, повреде, озљеде, настале или погоршане болести, као и смрти, по прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона, а основ за признавање тог статуса и права није предвиђен овим законом, задржава статус и користи права у обиму и под условима предвиђеним овим законом, осим у случају укидања рјешења у поступку превођења и укидања рјешења у поступку ревизије преведених рјешења.

Члан 126.

Општински, односно градски органи управе надлежни за борачко-инвалидску заштиту донијеће по службеној дужности, у року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, рјешења о превођењу, у складу са овим законом.

Превођењу подлијежу сва рјешења којим је признат статус и право на мјесечно примање.

У поступку превођења првостепени орган ће укинути или измијенити рјешење из става 2. овог члана уколико је статус, односно право признато супротно прописима на основу којих је рјешење донијето.

Рјешење о превођењу подлијеже ревизији.

Предмети који су достављени на ревизију вратиће се првостепеним органима на превођење уколико ревизија није извршена до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 127.

Министарство одбране и Министарство унутрашњих послова ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, формирати комисије које ће по службеној дужности у року од 12 мјесеци од дана формирања комисија извршити провјеру и усаглашавање (ревизију) увјерења о дужини учешћа у оружаним снагама и увјерења о околностима погибије, нестанка, рањавања и повређивања, односно смрти припадника оружаних снага.

У састав сваке комисије из става 1. овог члана обавезно се именује представник Борачке организације Републике Српске.

Комисија из става 1. овог члана дужна је да по захтјеву органа који води поступак изврши приоритетно ревизију, у року од 30 дана од дана пријема захтјева.

Измијењено увјерење је основ за рјешавање у управном поступку.

Ревизија увјерења која се врши по захтјеву органа који води поступак у смислу става 3. овог члана може се вршити и по протеклу рока из става 1. овог члана.

Члан 128.

Прописе из члана 106. овог закона донијеће министар, најкасније у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 129.

Даном ступања на снагу овог закона, престаје да важи Закон о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца ("Службени гласник Републике Српске", број 35/99), осим одредби чл. 20, 49, 53, 56, 60. и 63. које ће се примјењивати до 31. децембра 2004. године.

Одлука о утврђивању приоритета у исплатама по Закону о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца ("Службени гласник Републике Српске", број 1/02), примјењиваће се до 31. децембра 2004. године.

Члан 130.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске", с тим што ће се одредбе чл. 16, 31, 43, 44, 47, 60, 62, 108. и 109. овог закона примјењивати од 1. јануара 2005. године.

Број: 01-394/04
9. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

526

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАБРАНИ ПУШЕЊА ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА НА ЈАВНИМ МЈЕСТИМА

Проглашавам Закон о забрани пушења дуванских производа на јавним мјестима, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Шеснаестој сједници, одржаној 28. и 29. априла 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о забрани пушења дуванских производа на јавним мјестима није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-213/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН**О ЗАБРАНИ ПУШЕЊА ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА
НА ЈАВНИМ МЈЕСТИМА****I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Овим законом, у циљу заштите непушача и ризичних група, као што су малољетна лица, труднице и старија лица од пасивног пушења, утврђује се забрана пушења дувана и дуванских производа (у даљем тексту: пушење) на јавним мјестима.

Члан 2.

Под дуваном, у смислу овог закона, подразумијева се биљка сорте дувана утврђена Законом о дувану, у смислу сировог дувана, сушеног дувана и свих дуванских производа који потичу од ових биљака.

Под дуванским производима, у смислу овог закона, подразумијевају се: цигарете, цигаре, цигарилоси, дуван за пушење, дуван за шмркање, дуван за сисање, дуван за жвакање и сви други производи који су дуванског поријекла.

Под пушењем дувана или дуванских производа, у смислу овог закона, подразумијева се удисање дима дуванског производа који садржи запаљиве састојке и намијењен је за конзумацију путем удисања.

У смислу овог закона, јавним мјестима сматрају се установе гдје се пружају услуге за јавност и мјеста гдје се окупља више људи, укључујући:

а) васпитно-образовне установе, као што су: јаслице, вртићи, основне и средње школе, факултети и универзитети и друге образовне установе,

б) установе за смјештај и боравак ученика и студената, као што су: студентски домови, хостели за младе и друге установе гдје се примају или смјештају малољетна лица,

в) здравствене установе одређене Законом о здравственој заштити и социјалне установе, као што су: болнице, амбуланте, рехабилитациони центри, домови за незбринуту дјецу, домови за лица са менталним и физичким поремећајима, старачки домови укључујући и чекаонице у оквиру ових објеката и других установа гдје се пружају услуге здравствене или социјалне заштите,

г) државне, административне, правосудне установе, као што су: институције Републике Српске, градски и општински органи, судови и друге установе у којим се пружају државне, административне и правне услуге,

д) културне установе, као што су: позоришта, биоскопи, спортске установе, радио и телевизијски студији и друге установе у којим се одржавају културне и спортске манифестације, такмичења, рекреативне или забавне активности,

ђ) прехранбене установе, као што су: ресторани, посластичарнице као и друге установе и мјеста гдје се продаје или послужује храна,

е) средства јавног превоза, као што су: возови, аутобуси, авиони, такси, лифтови, кабине жичара и друга средства јавног превоза,

ж) радна мјеста, као што су: у фабрикама, предузећима, у правним лицима и другим мјестима гдје се обавља процес рада,

з) мјеста привремено доступна јавности, као што су: објекти за јавне презентације, телевизијске преносе,

и) остала јавна мјеста, као што су: банке, поште и поштовнице.

II - ЗАБРАНА ПУШЕЊА НА ЈАВНИМ МЈЕСТИМА**Члан 3.**

Забрањује се пушење на јавним мјестима утврђеним у члану 2. овог закона, изузев када је то изричито дозвољено овим законом.

**III - ИЗУЗЕЦИ ОД ЗАБРАНЕ ПУШЕЊА
НА ЈАВНИМ МЈЕСТИМА****Члан 4.**

Пушење је дозвољено у посебно одређеним просторијама за пушење, које су одвојене од непушачког подручја. Послодавац/власник одредиће посебну просторију за пушење.

Пушење је дозвољено у здравственим установама, за пацијенте, ако и када могу бити успостављене просторије за пушење одвојене од непушачке зоне и ако медицинске и психолошке индикације указују на потребу пацијента за пушењем. Одлуку о томе доноси одговорно лице здравствене установе (директор) на приједлог одговорног љекара, приликом чега се таква одлука такође мора одмјерити у односу на интересе и здравствене потребе пацијента непушача.

Просторија за пушење, у складу са овим законом, мора бити означена знаком који јасно указује да се ради о просторији за пушење. Знакови морају садржавати или симбол у облику цигарете или израз "просторија за пушење", који су истакнути на начин и у величини који обезбјеђују да постоји разумна вјероватноћа да их лице које улази у просторију или се налази у просторији види.

Уз ознаку из претходног става обавезно мора да стоји ознака да је забрањен улаз лицима млађим од 18 година.

IV - НАДЗОР**Члан 5.**

Надзор над примјеном овог закона, свако у оквиру своје надлежности прописане законом, обављају: здравствени инспектори, санитарни инспектори, просвјетни инспектори и инспектори рада, инспектори заштите на раду, комунална полиција и полиција.

Члан 6.

Надзор из члана 5. ће вршити:

- здравствени инспектор над спровођењем чл. 3. и 4. овог закона,

- инспектор рада над спровођењем члана 4. овог закона,

- комунални полицајац и полицајац на свим јавним мјестима, као саставни дио њихових радних задатака.

V - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 7.**

Новчаном казном од 5.000 до 15.000 КМ казниће се за прекршај предузете или друго правно лице које се понаша супротно (члану 3.).

За прекршај из претходног става казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100 до 200 КМ.

Члан 8.

Новчаном казном од 100 до 200 КМ казниће се за прекршај физичко лице које се понаша противно (члану 4.).

Члан 9.

Новчаном казном од 30 КМ за прекршај казниће се на лицу мјеста физичко лице које се понаша противно (члану 3.).

Новчану казну из претходног става наплаћује инспектор, комунални полицајац или полицајац који врши непосредни надзор у складу са овим законом.

Члан 10.

Прекршајни поступак се води у складу са Законом о прекршајима.

VI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 11.**

Физичка лица дужна су ускладити своје понашање са овим законом са даном његовог ступања на снагу.

Установе, предузећа и друга правна лица дужни су своја општа акта ускладити са овим законом најкасније у року од 90 дана од дана његовог ступања на снагу.

Члан 12.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-390/04
29. априла 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

527

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАБРАНИ ПРОДАЈЕ И УПОТРЕБЕ ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА ЛИЦИМА МЛАЂИМ ОД 18 ГОДИНА

Проглашавам Закон о забрани продаје и употребе дуванских производа лицима млађим од 18 година, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Шеснаестој сједници, одржаној 28. и 29. априла 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о забрани продаје и употребе дуванских производа лицима млађим од 18 година није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-215/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН

О ЗАБРАНИ ПРОДАЈЕ И УПОТРЕБЕ ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА ЛИЦИМА МЛАЂИМ ОД 18 ГОДИНА

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом се, у циљу спровођења превентивних мјера и унапређења здравља лица млађих од 18 година од штетног дјеловања дуванских производа, утврђује сљедеће:

- забрана употребе, продаје и поклањања дувана и дуванских производа лицима млађим од 18 година и од стране лица млађих од 18 година,
- забрана продаје или поклањања дуванских производа на одређеним локацијама,
- остале забране у вези са продајом дуванских производа,
- обавезе образовних установа у смислу овог закона.

Члан 2.

Под дуваном, у смислу овог закона, подразумијева се биљка сорте дувана утврђена Законом о дувану, у смислу сировог дувана, сушеног дувана и свих дуванских производа који потичу од ових биљака.

Под дуванским производима, у смислу овог закона, подразумијевају се: цигарете, цигаре, цигарилоси, дуван за пушење, дуван за шмркање, дуван за сисање, дуван за жвакање и сви други производи који су дуванског поријекла.

II - ЗАБРАНА УПОТРЕБЕ, ПРОДАЈЕ И ПОКЛАЊАЊА ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА ЛИЦИМА МЛАЂИМ ОД 18 ГОДИНА И ОД СТРАНЕ ЛИЦА МЛАЂИХ ОД 18 ГОДИНА

Члан 3.

Забрањује се продавати и поклањати дуван и дуванске производе лицима млађим од 18 година.

Члан 4.

Забрањује се лицима млађим од 18 година да конзумирају, продају или поклањају дуван или дуванске производе.

Лица млађа од 18 година не смију продавати или поклањати дуван или дуванске производе другим физичким или правним лицима нити за друга лица могу вршити послове у контексту продаје или поклањања дувана или дуванских производа.

III - ЗАБРАНА ПРОДАЈЕ ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА НА ОДРЕЂЕНИМ ЛОКАЦИЈАМА

Члан 5.

Забрањено је инсталирати, постављати или користити аутомате за продају дувана или дуванских производа на јавним мјестима.

Члан 6.

Забрањено је продавати дуван или дуванске производе путем аутомата за продају цигарета, са полица супермаркета, самопослуга и сличних продавница у којим купци могу слободно узети робу, затим код уличних продаваца и на уличним тезгама.

IV - ОСТАЛЕ ЗАБРАНЕ У ВЕЗИ СА ПРОДАЈОМ ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА

Члан 7.

Забрањено је продавати или поклањати цигарете појединачно или у паковањима са мање од 20 комада или у ринфузи.

Члан 8.

Забрањено је продавати друге производе у комбинацији са дуваном или дуванским производима.

Дуван и дувански производи се не смију нудити у размјену, продају или поклон у аранжману у којем су комбиновани или визуелно нису одвојени од осталих производа.

Члан 9.

Забрањено је производити, дистрибуирати, продавати или поклањати слаткише и играчке које по свом облику изгледају као дувански производи.

V - ОБАВЕЗЕ

Члан 10.

Дуван и дувански производи, тј. њихова амбалажа морају носити на јасно видљивом мјесту ознаку са текстом "Забрањена употреба и поклањање лицима млађим од 18 година".

Мора постојати најмање једна додатна ознака којом се указује да су дуван и дувански производи штетни по здравље.

Слова упозорења на амбалажи морају бити величине од најмање (два) 2 милиметра и бити написана у лако читљивој боји и облику и заузимати најмање 40% већих површина паковања.

Члан 11.

Сва физичка и правна лица која продају или поклањају дуван или дуванске производе, обавезна су затражити од купца одговарајуће документе који потврђују да је купац старији од 18 година, изузев у случајевима када је очигледно да је купац старији од 18 година.

Члан 12.

Све образовно-васпитне установе (основне, средње школе, спортске организације итд.) обавезне су ставити на видно мјесто постере, који садрже текст или слике или друге визуелне графиконе који указују да је употреба дувана и дуванских производа лицима млађим од 18 година забрањена и обилежје о штетности дувана за здравље.

Графикони морају бити јасно видљиви тако да би дјеча, ученици или студенти у нормалним околностима видјели бар један од њих најмање једном дневно.

Надлежне институције су обавезне укључити тему "Ризици употребе дувана за здравље" у своје програме за основне и средње школе тако да се о овој теми предаје и разговара најмање једном мјесечно у току редовне наставе.

Предавачи, професори, спортски тренери и остало особље које, према својој професији, ради са малолетницима обавезни су пријавити свако кршење члана 3. и члана 4. овлашћеном инспектору.

Члан 13.

Одобрења која надлежни органи управе издају за локације продајних објеката, мјеста продаје и дистрибуције дувана и дуванских производа морају бити у складу са овим законом.

Органи управе, у смислу претходног става, неће издати дозволу за продају дувана и дуванских производа, ако је продајни објекат или продајно мјесто лоцирано ближе од 300 метара од предшколских и школских установа, објеката за спорт и рекреацију (спортске дворане) и површина (игралишта и друге површине означене као спортско-рекреативне).

VI - НАДЗОР

Члан 14.

Надзор над спровођењем овог закона врше: санитарни инспектори, тржишни инспектори, просвјетни инспектори, комунални полицијаци и полицијаци.

Члан 15.

Санитарни инспектор обавља надзор над спровођењем чл. 3, 4. и 13. овог закона.

Тржишни инспектор обавља надзор над спровођењем чл. 3. до 13. овог закона.

Просвјетни инспектор обавља надзор над спровођењем члана 12. овог закона.

Комунални полицајац и полицајац ће вршити надзор на свим јавним мјестима као саставни дио њихових радних задатака.

Члан 16.

У случају да надлежни инспектор утврди да се дуван и дувански производи продају или поклањају противно одредбама овог закона, донијеће рјешење о забрани продаје дувана и дуванских производа.

Рјешењем из претходног става утврђује се временски рок до када траје забрана, с тим што тај рок не може бити краћи од 30 дана нити дужи од шест мјесеци.

VII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 17.

Новчаном казном од 5.000 до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако се понаша супротно (члановима 3 - 8. и 11. и 12.).

За прекршај из претходног става казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100 до 200 КМ.

Члан 18.

Новчаном казном од 100 до 200 КМ казниће се за прекршај физичко лице ако се понаша супротно (члановима 3 - 13.).

Уз новчану казну из члана 18. и претходног става овог члана може се изрећи и заштитна мјера одузимања предмета (дувана и дуванских производа).

Члан 19.

Новчаном казном од 30 КМ казниће се физичко лице ако се понаша противно овом закону.

Новчану казну из претходног става на лицу мјеста наплаћује инспектор, комунални полицајац или полицајац који врши непосредни надзор у складу са законом.

VIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

Физичка лица дужна су ускладити своје понашање са овим законом са даном његовог ступања на снагу.

Установе, предузећа и друга правна лица дужни су своја општа акта ускладити са овим законом најкасније у року од 90 дана од дана његовог ступања на снагу.

Члан 21.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-392/04
29. априла 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

528

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАБРАНИ РЕКЛАМИРАЊА ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА

Проглашавам Закон о забрани рекламирања дуванских производа, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Шеснаестој сједници, одржаној 28. и 29. априла 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о забрани рекламирања дуванских производа није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-214/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН

О ЗАБРАНИ РЕКЛАМИРАЊА ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овај закон регулише забрану рекламирања дуванских производа у циљу смањења употребе ових производа ради побољшања јавног здравља.

Члан 2.

Под дуваном, у смислу овог закона, подразумијева се биљка сорте дувана утврђена Законом о дувану, у смислу сировог дувана, сушеног дувана и свих дуванских производа који потичу од ових биљака.

Под дуванским производима, у смислу овог закона, подразумијевају се: цигарете, цигаре, цигарилоси, дуван за пушење, дуван за шмркање, дуван за сисање, дуван за жвакање и сви други производи који су дуванског поријекла.

Рекламирање, у смислу овог закона, јесте сваки облик комерцијалне комуникације са циљем директног или индиректног ефекта давања публициитета или другог начина промовисања дуванских производа. Ово обухвата и рекламирање других производа осим дувана, ако они својим изгледом или намјеном подстичу употребу дуванских производа.

Рекламирањем дувана и дуванских производа, у смислу овог закона, сматра се и приказивање јавних личности (политичких, културних, спортских, музичких и

других) уживо, путем телевизије, фотографија и других средстава информисања ако се у њиховој позадини или близини налази дуван и дувански производи.

Спонзорисање, у смислу овог закона, јесте сваки облик јавног или приватног новчаног доприноса, било којем појединцу, догађају или активности, са циљем директне или индиректне промоције дуванских производа.

II - ЗАБРАНА РЕКЛАМИРАЊА ДУВАНСКИХ ПРОИЗВОДА

Члан 3.

Забрањује се рекламирање или оглашавање дуванских производа, изузев под условима из члана 5. овог закона.

Члан 4.

Забрањено је рекламирање дувана и дуванских производа:

- 1) у штампаним медијима, као што су: новине, часописи, књиге, календари и други штампани медији,
- 2) у радио-емисијама,
- 3) на телевизији и у филмовима,
- 4) кроз спонзорисање, укључујући културне, спортске и друге јавне догађаје,
- 5) путем других медија и метода који се могу користити у рекламне сврхе, као што су рекламни панони, свијетлеће рекламе, одјевни предмети, поклони, купони, понусти, такмичења или програми за купце, као и бесплатно дијелење дуванских производа.

Произвођачи дуванских производа су дужни ставити ознаку на сваком паковању својих производа: "Забрањено рекламирање овог производа".

III - ИЗУЗЕЦИ ОД ЗАБРАНЕ РЕКЛАМИРАЊА

Члан 5.

Објављивање информација у стручним књигама, часописима и другим публикацијама које су намијењене за стручно оспособљавање кадрова, техничко и технолошко унапређење производње дуванских производа, неће се сматрати рекламом у смислу овог закона.

IV - НАДЗОР

Члан 6.

Надзор над примјеном овог закона врши Санитарна и Тржишна инспекција Републике Српске.

Санитарна инспекција ће вршити надзор у циљу спровођења чл. 3. и 4. овог закона.

Тржишна инспекција је овлашћена да врши надзор у смислу утврђивања примјене чл. 5. и 6. овог закона.

Санитарни и тржишни инспектор, уколико утврди кршење овог закона, издаће рјешење којим ће забранити рекламирање дуванских производа.

Уколико инспектор уз рекламу пронађе дуван и дуванске производе, исте ће у цијелости одузети.

Жалба уложена на рјешење из претходног става не одлаже извршење рјешења.

V - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 7.

Новчаном казном од 5.000 до 15.000 КМ за прекршај казниће се предузеће или друго правно лице које врши рекламирање дувана и дуванских производа супротно овом закону, а одговорно лице у правном лицу казниће се новчаном казном од 100 до 200 КМ.

Одговорно лице у органу управе који одобри постављање рекламе казниће се новчаном казном од 100 до 200 КМ.

Члан 8.

Уз казну из претходног члана предузећу или другом правном лицу може се изрећи и запштитна мјера забране обављања продаје дуванских производа у трајању од три до шест мјесеци.

Члан 9.

Новчаном казном од 100 до 200 КМ казниће се за прекршај физичко лице које рекламира дуванске производе.

Члан 10.

Мандатном казном од 30 КМ казниће се на лицу мјеста физичко лице које инспектор, комунални полицајац или полицајац затекне да поставља рекламу за дуванске производе супротно овом закону.

VI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 11.

Физичка лица дужна су ускладити своје понашање са овим законом са даном његовог ступања на снагу.

Установе, предузећа и друга правна лица дужни су своја општа акта ускладити са овим законом најкасније у року од 90 дана од дана његовог ступања на снагу.

Члан 12.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-391/04
29. априла 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

529

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЈЕДИНСТВЕНОМ РЕГИСТРУ РАЧУНА ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКТА

Проглашавам Закон о јединственом регистру рачуна пословних субјеката, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Шеснаестој сједници, одржаној 28. и 29. априла 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о јединственом регистру рачуна пословних субјеката није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-211/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН

О ЈЕДИНСТВЕНОМ РЕГИСТРУ РАЧУНА ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКТА

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом успоставља се Јединствени регистар рачуна пословних субјеката у Републици Српској (у даљем тексту: Регистар), уређује начин вођења и одређују корисници података из Регистра.

Пословни субјекти у смислу овог закона су: правна лица, дијелови правних лица чије је сједиште изван Републике Српске, органи републичке управе и други републички органи и организације, јединице локалне управе и самоуправе и физичка лица - предузетници који обављају регистровану дјелатност у складу са прописима.

Члан 2.

Регистар представља јавну евиденцију и централну базу података рачуна пословних субјеката отворених у банкама, филијалама банака на територији Републике Српске и у Централној банци Босне и Херцеговине.

Регистар успоставља и води Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Агенција).

II - УСПОСТАВЉАЊЕ И ВОЂЕЊЕ РЕГИСТРА

Члан 3.

Банке, филијале банака на територији Републике Српске и Централна банка Босне и Херцеговине (у даљем тексту: банке) дужне су достављати у Регистар за сваки рачун пословног субјекта следеће податке:

- назив, матични број и јединствени идентификациони број пословног субјекта,
- број рачуна пословног субјекта,
- податак о статусу и блокади рачуна,
- облик организовања и шифру дјелатности пословног субјекта,
- ознаку ентитета, града или општине,
- датум отварања и датум затварања рачуна и
- остале потребне податке.

Члан 4.

Подаци се у Регистар достављају електронским путем.

Изузетно, подаци се могу достављати и на други начин у складу са упутством из члана 6. овог закона.

Члан 5.

Банке су дужне да са Агенцијом успоставе електронске комуникације, које ће обезбиједити, да се у моменту отварања, гашења рачуна или било које друге промјене на рачуну пословног субјекта тај догађај истовремено евидентира и у евиденцијама Агенције.

Банке су одговорне за тачност достављених података и за ажурност достављања података у Регистар.

Члан 6.

Начин и поступак достављања података у Регистар, начин коришћења података и врсту информација које су доступне корисницима Агенција ће прописати посебним упутством, уз сагласност Министарства финансија Републике Српске (у даљем тексту: Министарство).

Члан 7.

Упутство из члана 6. овог закона донијеће се у сарадњи са Централном банком Босне и Херцеговине и носиоцима активности успостављања регистра рачуна пословних субјеката у Федерацији Босне и Херцеговине и Дистрикту Брчко, којим ће бити обезбијеђена пуна компатибилност ентитетских регистра.

Члан 8.

Агенција је дужна да:

- податке у Регистру дневно ажурира са подацима достављеним од банака;
- осигура и обезбиједи идентичност података у Регистру са подацима достављеним од банака;
- осигура заштиту базе података у физичком, електронском и пословном погледу.

Члан 9.

Корисници података из Регистра рачуна су: банке, Централна банка Босне и Херцеговине, судови, Пореска управа, правна и физичка лица, органи управе и друге институције које могу користити податке према прописима донесеним на основу овог закона.

Корисници података из става 1. овог члана могу податке из Регистра користити само за своје потребе и исте не могу користити у друге сврхе нити их даље умножавати и дистрибуирати.

Јавност података из Регистра рачуна не односи се на податке чија је тајност прописана посебним законима.

Члан 10.

Агенција је дужна корисницима из члана 9. овог закона, на њихов захтјев, достављати податке из Регистра који су јавни.

Агенција је одговорна за тачност датих података.

Члан 11.

Влада Републике Српске ће посебном одлуком утврдити врсту и висину надокнада Агенције за коришћење података из Регистра.

Наплаћена надокнада представља приход Агенције.

Члан 12.

Регистар се успоставља преузимањем података из Регистра ималаца рачуна учесника у платном промету којег води Пореска управа Републике Српске и ажурира новим подацима банака достављеним у складу са овим законом.

Агенција је дужна, у складу са упутством из члана 6. овог закона, омогућити Пореској управи коришћење свих података из Регистра за обављање њених активности.

Регистар се успоставља и води на начин који обезбјеђује идентификацију власника рачуна пословних субјеката и омогућује повезивање са другим информационим базама података.

III - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 13.

Новчаном казном у износу од 1.700,00 до 17.000,00 КМ казниће се за прекршај банка ако:

- не достави или благовремено не достави у Регистар податке у складу са овим законом,
- достави нетачне податке о рачунима пословних субјеката у Регистар (члан 5.),
- податке из Регистра користи супротно члану 9. овог закона (члан 9.).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у банци новчаном казном у износу од 500,00 до 1.700,00 КМ.

Члан 14.

Новчаном казном у износу од 1.700,00 до 17.000,00 КМ казниће се за прекршај Агенција ако:

- не успостави или не ажурира Регистар у складу са овим законом,
- неовлашћеним корисницима достави податке који се сматрају тајним (члан 9.),
- корисницима достави нетачне податке из Регистра (члан 10.),
- наплаћује надокнаде за извршене услуге супротно одлуци из члана 11. овог закона (члан 11.).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у Агенцији новчаном казном у износу од 500,00 до 1.700,00 КМ.

IV - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15.

Подзаконски прописи за примјену овог закона донијеће се у року до 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 16.

Контролу над спровођењем овог закона од стране Агенције врши Министарство, а примјену овог закона у банкама контролише Агенција за банкарство Републике Српске.

Члан 17.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-388/04
29. априла 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

530

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗДАВАЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ**

Проглашавам Закон о издавачкој дјелатности, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Шеснаестој сједници, одржаној 28. и 29. априла 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о издавачкој дјелатности није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-209/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН**О ИЗДАВАЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ****I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Овим законом утврђују се услови издавања публикација у области културе, просвјете, науке и умјетности ради изношења, примања и размјене идеја и знања, слободног развоја личности и остварења слободног демократског друштва, као и ради подстицања и развоја ауторског стваралаштва, издаваштва, штампарства, књижевства, библиотекарства и веће доступности публикација читаоцима.

Члан 2.

Издавањем публикација сматра се објављивање (издавање) ради њиховог ширења (дистрибуције) већем броју корисника.

Публикацијом према овом закону сматрају се:

- 1) књиге, брошуре, студије, списи (скрипта), уџбеници, приручници, школска лектира и сл.;
- 2) часописи, новине, ревије, магазини, билтени, сепарати, годишњаци, нотни записи, географске и друге карте, графичке репродукције, умјетничка дјела и сл.;
- 3) каталози, календари, као и њихови додаци у штампаном, аудиовизуелном или електронском облику, аудио и видео касете, магнетофонске траке, микрофилмови, електронске публикације, интернет издања, магнетни и немагнетни медији намијењени читању помоћу компјутера, као и њихови додаци у штампаном, аудиовизуелном или електронском облику и наставна средства;
- 4) обрасци и формулари, документи и пословне књиге за државну и јавну употребу у администрацији, финансијама, судству, здравству, школству, култури, унутрашњим пословима и осталим државним, јавним, невладиним, хуманитарним установама и организацијама које служе као јавне исправе или су у јавној, административној и државној употреби, а штампане су у штампаријама, сито штампи или умножене на електронским, магнетним и немагнетним медијима намијењеним читању.

Штампарством према овом закону сматра се дјелатност предузећа, установа, радњи и појединца (у даљем тексту: штампара) у оквиру које као финални производ настају публикације из претходног става.

Промет је размјена и продаја публикација путем маркетинга, малопродаје, велепродаје и на други начин. Промет публикација је слободан и у складу са узусима који важе за ову област.

II - ПРАВА И ОБАВЕЗЕ У ИЗДАВАЧКОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ**Члан 3.**

Издавањем публикација из члана 2. овог закона могу се бавити правна и физичка лица која испуне услове прописане овим законом и упишу се за обављање издавачке дјелатности у регистар, чији облик и садржај прописује надлежно министарство, као и у регистар суда.

Члан 4.

Школске уџбенике, приручнике, школску лектуру, наставна средства и школске обрасце, прописује Министарство просвјете и културе, а остале службене књиге и обрасце прописују и одобравају надлежна министарства у Влади Републике Српске.

Члан 5.

Правна лица се могу бавити штампањем публикација ако су регистрована за обављање штампарске дјелатности.

Члан 6.

Дистрибуцију публикација из члана 2. овог закона могу обављати правна лица која су регистрована за обављање ове дјелатности.

Члан 7.

Аутор може сам издавати и штампати сопствено дјело (ауторско издање), под условима које прописује овај закон.

Члан 8.

Издавач је дужан да се региструје, а регистрација се врши у надлежном суду, уз доказе о испуњености кадровских, просторних и материјалних услова за обављање издавачке дјелатности.

Кадровски услови у смислу става 1. овога члана су: да има одговорно лице за издавача, главног и одговорног уредника, одговорног уредника, редактора, лектора, коректора, ликовно-техничког уредника, два рецензента, а за дјела која се приређују - приређивача и дјела која се преводe - преводиоца.

Одговорно лице из става 2. овог члана за издавача је овлашћено и регистровано лице према нормативним актима (директор) и мора бити у радном односу са издавачем.

Главни и одговорни уредник, редактор, лектор, коректор, ликовно-технички уредник, приређивач и преводилац могу бити по позиву.

Главни уредник је афирмисани радник у издаваштву са најмање високом стручном спремом, одговоран за цјелокупну издавачку дјелатност.

Одговорни уредник је познати стваралац или радник у издавачкој дјелатности са најмање високом стручном спремом, одговоран за конкретно издање.

Редактор, лектор, коректор, ликовно-технички уредник, приређивач и преводилац су лица са одговарајућом стручном спремом која имају праксу у струци најмање три године.

Рецензент је лице које има најмање високу стручну спрему, а признат је и афирмисан књижевни критичар, научни радник, умјетник и објавио је стручне и научне радове и књиге из области за коју даје рецензију.

Просторни услови: издавач мора имати одговарајући простор за рад, одобрен рјешењем надлежног општинског органа.

Материјални услови: за обављање регистроване издавачке дјелатности издавач мора имати одговарајући намјештај и опрему.

Члан 9.

Да би се публикација из члана 2. овог закона могла издати и штампати, неопходно је да у процесу рада учествују и да се на публикацији назначе:

Из члана 2. став 1. овог закона:

Наслов (назив) публикације, име и презиме аутора (у даљем тексту: име), име одговорног лица за издавача, име главног и одговорног уредника или одговорног уредника, име лектора и коректора, име два рецензента, име ликовног уредника и по потреби име редактора, приређивача, преводиоца, илустратора, аутора фотографије, цртежа, умјетничке слике, назив и мјесто издавача, име носиоца компјутерске припреме, назив и сједиште штампара, одговорно лице за штамарију, годину издања, тираж, СIP - каталопски запис, ISBN - међународни стандардни број за књиге, ISSN - међународни стандардни број за периодичне публикације и ISMN - међународни стандардни број за музикалије.

Из члана 2. став 2. овог закона:

Назив и мјесто издавача, одговорно лице, тираж и година издања.

Из члана 2. став 3. овог закона:

Назив и мјесто издавача, година издања и тираж.

Из члана 2. став 4. овог закона:

Назив и мјесто издавача, година издања, тираж и нумерација обрасца.

Члан 10.

Издавачи су обавезни да у цијелости спроведу одредбе претходног члана, а у случају да то не ураде, надлежно министарство или суд може издање ставити ван употребе и издавача брисати из регистра те према издавачу и одговорном лицу примјенити казнене одредбе.

Члан 11.

Ради остваривања циљева из члана 1. овог закона министарства надлежна за послове културе, образовања и науке старају се о:

- 1) обезбјеђењу олакшица и погодности за финансирање издавања уџбеника, приручника и лектире за све врсте образовања, као и научне и стручне литературе;
- 2) обезбјеђењу финансијског учешћа у издавању публикација од изузетног значаја за националну културу (капитална издања);
- 3) организовању и спровођењу откупа публикација за јавне, школске и библиотеке научних установа и
- 4) расподјели средстава за стимулисање и други начин издавања капиталних издања и публикација од посебног значаја за културу, образовање и науку.

Члан 12.

Министарство образовања и културе и Министарство науке и технологије само путем јавног конкурса могу одобрити средства за суфинансирање и откуп публикација издавача. Критеријуме за јавни конкурс доносе ресорна министарства, уз препоруке Републичког савјета за културу и Републичког савјета за науку.

Члан 13.

Издавач не плаћа порез на промет за публикацију која садржи: каталопски запис - СIP, међународни стандардни број за књиге - ISBN, међународни стандардни број за периодичне публикације - ISSN, међународни стандардни број за музикалије - ISMN, уз мишљење надлежног министарства.

Члан 14.

Издавач је дужан да поступи по Закону о ауторском и интелектуалном праву приликом прављења уговора са аутором.

III - ШТАМПАЊЕ ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 15.

Штампар према овом закону пружа услуге штампања издавачу са којим закључује уговор о штампању публикација у складу са регистрацијом за обављање штампарске дјелатности.

Члан 16.

Обавезан примјерак публикације према овом закону је одређен број примјерака сваке публикације из члана 2. овог закона који се обавезно доставља Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске у Бањој Луци ради комплетирања националне продукције библиотечке грађе, израде националне библиографије и трајног чувања као културног добра од интереса за Републику Српску.

Члан 17.

Обавеза достављања, из претходног члана, важи и за дјело издато на свим језицима и писмима појединачно, као и за свако поновљено, измијењено и допуњено издање.

Члан 18.

Штампар је дужан да Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске, најкасније у року од 30 дана по завршетку штампања, достави следећи број обавезних примјерака:

- 1) десет примјерака књиге, као и књиге са аудио и видео касетом, географском картом и сличним прилозима (комбиноване публикације), брошуре, сепарате, часописе, новине, компакт дискове, аудио и видео касете;
- 2) три примјерка умјетничке репродукције, музикалија, географских карата, атласа, глобуса свих врста, планова насељених мјеста, плаката, каталога, програма, разгледница и штампаних фотографија, дијапозитива и друго, као и додатке уз њих умножене графичким путем и снимљене компјутерске дискете и других дјела која се умножавају штампањем или на сличан начин;
- 3) два примјерка графичке мапе библиофилског издања.

Ако је публикација одштампана изван територије Републике Српске, издавач је дужан доставити обавезне примјерке из овог члана.

Члан 19.

Ради формирања завичајног фонда, издавач је дужан да достави један примјерак публикације - штампане ствари народној библиотеци општине - града на чијем подручју издавач има сједиште.

Члан 20.

Штампане ствари и званичне публикације које имају карактер државне и службене тајне изузимају се од обавезног достављања, два примјерка такве штампане ствари - публикације чува надлежни орган.

Члан 21.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске и штампари међусобно се информису о достављању обавезних примјерака и броју штампаних публикација.

Члан 22.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске дужна је да по пријему обавезних примјерака публикације изда штампару потврду о пријему обавезних примјерака.

Члан 23.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске уређује посебним актом начин чувања и коришћења обавезних примјерака.

Члан 24.

Професионална удружења издавача, књижара, библиотекара и штампара могу у оквиру своје дјелатности подстицати и помагати реализацију и спровођење овога закона у складу са правилима своје струке.

IV - ПРОМЕТ ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 25.

Промет публикација се обавља путем малопродајне и велепродајне мреже, библиотека, ђачких задруга и на други уобичајени начин.

Члан 26.

Забрањено је у цијелости и дјелимично прештамповати или неовлашћено умножавати публикације без сагласности издавача чија издавачка права нису престала, организовати трговину као и стављати у промет такве публикације.

V - ПОПУЛАРИСАЊЕ И ПЛАСМАН ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 27.

Надлежна министарства за науку, образовање и културу старају се о стварању и побољшавању услова за пласман домаћих публикација у земљи и иностранству, за њихово представљање на домаћим и међународним сајмовима и изложбама као и за њихово превозијење на стране језике.

Члан 28.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске стара се о популарисању и пласману домаћих публикација библиотечким информационим и документационим центрима у иностранству као и о дистрибуцији других информација и база података о домаћим публикацијама.

Члан 29.

Министарства надлежна за науку, образовање и културу додјељују средства издавачима и удружењима издавача за представљање домаћих публикација на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству.

Министарства из става 1. овог члана могу изабрати удружење издавача, односно издавача коме повјерава послове организације заједничког наступа на сајму, односно изложбама књига у земљи и иностранству.

VI - ИЗДАВАЊЕ УЧБЕНИКА ЗА ОСНОВНЕ И СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Члан 30.

Учбеник за основне и средње школе (у даљем тексту: школски учбеник) издаје се после спроведених припрема и прибављеног одобрења за употребу.

Школски учбеник и друга наставна средства издаје Јавно предузеће "Завод за учбенике и наставна средства" (у даљем тексту: Завод).

Школски учбеник и друга наставна средства која служе за потребе наставе из вјеронауке у основној школи и наставе у средњој вјерској школи и за вјерску поуку може издавати и надлежни орган цркве, односно вјерске заједнице.

Члан 31.

Поступак из члана 4. овог закона обухвата:

1. доношење плана школског учбеника,
2. утврђивање концепције школског учбеника,
3. прибављање и израду рукописа школског учбеника,
4. давање стручне рецензије на рукопис школског учбеника,
5. предлагање рукописа школског учбеника за одобрење за употребу,
6. одобрење школског учбеника за употребу,
7. штампање школског учбеника.

Члан 32.

План школског учбеника садржи потребе за новим, односно адаптацијом постојећих школских учбеника, а доноси се истовремено са новим или измјенама и допунама важећих наставних планова и програма за основне и средње школе.

План школског учбеника садржи и рокове за предају рукописа за одобравање и рокове почетка употребе школског учбеника у настави у основним и средњим школама.

План школског учбеника доноси министар на приједлог Републичког педагошког завода.

Члан 33.

Концепцијом школског учбеника утврђују се научно-стручни, педагошки, психолошки, дидактичко-методички, језички и ликовно-графички захтјеви учбеника.

Концепција школског учбеника утврђује се за одређени наставни предмет у цијелини за један или више разреда, односно за заједничке садржаје једног или више предмета у оквиру једног или више наставних програма за основне или средње школе.

Концепцију школског учбеника утврђује Завод на приједлог Републичког педагошког завода.

Члан 34.

На основу плана учбеника, Завод прибавља рукопис учбеника конкурсом који објављује у јавним гласилима, непосредним избором аутора или непосредном понудом аутора.

Рукопис школског учбеника мора бити у складу са одговарајућим наставним планом и програмом и концепцијом школског учбеника.

На конкурс за прибављање рукописа школског учбеника могу учествовати сва лица, осим запослених у Заводу.

Рукопис учбеника доставља се анонимно, под шифром.

Члан 35.

Рукопис школског учбеника прибавља се непосредним избором аутора или понудом аутора:

1. ако на тендеру и поновљеном тендеру није изабран рукопис,
2. ако наставни план и програм почиње да се примјењује у року краћем од 12 мјесеци од дана доношења.

Члан 36.

За сваки рукопис учбеника Завод је дужан да обезбеди најмање два стручна рецензента, од којих је један одговарајући наставник високошколске установе а други истакнути наставник одговарајућег предмета основне, односно средње школе.

Аутор рукописа учбеника не може бити стручни рецензент тог рукописа.

Члан 37.

Прихваћени рукопис школског учбеника Завод подноси министру просвјете и културе (у даљем тексту: министар) на одобрење за употребу. Уз рукопис школског учбеника Завод је дужан да поднесе и стручно мишљење рецензента. Министар може затражити од Завода да достави податке о току прибављања рукописа школског учбеника.

Министар може, када оцијени да је то потребно, именовати стручну комисију која ће дати мишљење о рукопису учбеника предложеног за одобрење.

Министар даје одобрење за употребу школског учбеника, на основу мишљења стручне комисије из става 1. овог члана, уколико је комисија именована.

Члан 38.

Одобрење школског учбеника садржи:

1. назив под којим ће се одобрени рукопис учбеника издати као учбеник,
2. име аутора,
3. врсту школе у којој ће се школски учбеник употребљавати и ознаку разреда, односно године образовања,

4. имена стручних рецензата,

5. имена чланова стручне комисије за давање мишљења о рукопису школског уџбеника, уколико је комисија именована,

6. рок до када је Завод дужан да изда школски уџбеник.

Члан 39.

Министар може одобрити за употребу инострани, односно преведени уџбеник, у случају да таквог уџбеника нема у Босни и Херцеговини, ако у основи одговара наставном плану и програму који се примјењује у Републици Српској, уз претходно мишљење Републичког педагошког завода.

Члан 40.

Уколико се одобри за употребу школски уџбеник према члану 39. овог закона, одобрење за употребу садржи:

1. назив школског уџбеника,
2. име аутора школског уџбеника,
3. име преводаица,
4. врсту школе у којој ће се школски уџбеник употребљавати и ознаку разреда, односно године образовања,
5. назив издавача и годину издања школског уџбеника и врсту школе, односно разреда у којем се употребљава школски уџбеник.

Члан 41.

Завод је дужан да уџбенике предвиђене планом школског уџбеника и одобрене од министра изда, односно обезбиједи у утврђеном року и потребном тиражу.

Члан 42.

Завод може штампати школски уџбеник у коме је извршена адаптација до једне четвртине садржаја претходно одобреног школског уџбеника за употребу, по прибављеном мишљењу Републичког педагошког завода.

Члан 43.

На сваком примјерку издатог школског уџбеника и другог наставног средства, поред података утврђених у члану 40. овог закона, обавезно је назначити и назив и намјену школског уџбеника и другог наставног средства и број и датум одобрења министра за њихову употребу.

Члан 44.

Школске уџбенике и друга наставна средства одобрена за употребу прате и оцењују Завод, Републички педагошки завод и Министарство просвјете и културе.

Када утврди да школски уџбеник и друго наставно средство нису подобни за употребу, министар доноси акт о њиховом повлачењу из употребе, о чему обавјештава Завод.

VII - ЗАШТИТА ПРАВА

Члан 45.

Издавач чије је издавачко право угрожено или повријеђено може захтијевати:

1) забрану извршења радње која пријети да повриједи његово право, забрану даље вршења, односно понављања радње којом се повређује његово право, забрану неовлашћеног издавања, а посебно стављања у промет или даљу продају публикације прештампане или умножене, неовлашћено издате без његове сагласности (тужба за пропуштање);

2) извршење радње којом се отклања повреда његовог права, а посебно повлачење из промета и уништење публикације, неовлашћено издате, прештампане или умножене без његове сагласности (тужба за уклањање);

3) надокнаду штете проузроковане повредом његовог права, неовлашћеним издавањем, а посебно прештампанањем, умножавањем или стављањем у промет публикације без његове сагласности (тужба за надокнаду штете);

4) дио добити остварен неовлашћеним прештампанањем, умножавањем, неовлашћеним издавањем или стављањем у промет публикације, сразмјерно томе колико је повреда његовог права допринијела остварењу добити (тужба за учешће у добити) и

5) објављивање, о трошку туженог, пресуде донијете поводом неке од тужби из т. 1) до 5).

Члан 46.

Издавач може захтијевати да суд привременом мјером забрани до правоснажног окончања поступка - издавање, штампанање, прештампанање, умножавање или стављање у промет публикације којом се повређује његово издавачко право, као и да запријети да се за непштовање забране плати примјерена свота новца предлагачу привремене мјере.

VIII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47.

Новчаном казном од 5.000,00 КМ до 20.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

1. изда публикацију, а није уписано у Регистар надлежног министарства и суда за обављање одређене издавачке дјелатности;

2. одштампа публикацију, а није регистровано за обављање штампарске дјелатности;

3. врши промет публикација, а није регистровано за обављање те дјелатности.

Новчаном казном од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лигу за прекршај из става 1. т. 1, 2. и 3.

Члан 48.

Новчаном казном од 5.000,00 КМ до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

1. стави у промет публикације које не садрже податке из члана 8. овог закона;

2. у цијелости или дјелимично неовлашћено изда или одштампа, прештампа или неовлашћено умножи публикацију без сагласности издавача чија издавачка права нису престала;

3. не испоштује обавезу достављања обавезних примјерака;

4. не сачува публикацију која садржи податке одређене као тајне.

Новчаном казном од 500,00 КМ до 1.500,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из става 1. т. 1, 2, 3. и 4.

Члан 49.

Новчаном казном од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

- не изда на захтјев издавача ISBN број или ISSN број, односно CIP - каталонски запис, ако одштампани ISBN број, односно ISMN број у публикацији не буде истовјестан додијељеном броју ISBN, ISSN или ISMN.

Новчаном казном од 300,00 КМ до 1.500,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из става 1. овог члана.

Члан 50.

Новчаном казном од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

- не испуни услове из члана 6. овог закона.

Новчаном казном од 300,00 КМ до 1.500,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из става 1. овог члана.

Члан 51.

Новчаном казном од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ, казниће се Народна и универзитетска библиотека Републике Српске ако не испоштује обавезу достављања обавезних примјерака.

Истом казном казниће се штампар ако не испоштује обавезу достављања обавезних примјерака Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске.

Новчаном казном од 300,00 КМ до 1.500,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из ст. 1. и 2. овог члана.

IX - НАДЗОР

Члан 52.

Надзор и контролу над примјеном одредби овог закона врше ресорна министарства.

Члан 53.

Издавач се може регистровати код надлежног суда уколико испуњава услове које прописује овај закон и под условом да се претходно уписао у Регистар издавача, који води Министарство просвјете и културе.

X - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 54.

Издавачи су дужни да у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона ускладе своје пословање са његовим одредбама.

Члан 55.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о издавачкој дјелатности ("Службени гласник Републике Српске", број 14/94).

Члан 56.

Надлежно министарство је дужно да у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконски акт из члана 3. овог закона.

Члан 57.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-386/04
29. априла 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калнић, с.р.

531

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЕСТРАДНОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

Проглашавам Закон о естрадној дјелатности, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Шеснаестој сједници, одржаној 28. и 29. априла 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о естрадној дјелатности није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-210/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН

О ЕСТРАДНОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се естрадна дјелатност, дио културних и умјетничких вриједности, статус и дјеловање естрадних умјетника и осталих радника и самосталних естрадних умјетника, начин рада и пословања са установама и институцијама, удружењима и другим

правним лицима, организовање и посредовање у јавном извођењу естрадних програма и других питања од значаја за естрадну дјелатност у Републици Српској.

Члан 2.

Естрадном дјелатношћу у смислу овог закона сматрају се припремање и јавно извођење музичких, фолклорних, хумористичких, артистичких, драмских, књижевних и других културно-умјетничких забавних и естрадних програма.

Члан 3.

Обављање естрадне дјелатности се врши путем концерата, приредби, ревија и других облика естрадног представљања, естрадних радника и естрадних умјетника у објектима намијењеним за културне програме, дворанама, туристичким, угоститељским и другим погодним објектима, као што су: паркови, тргови, плочници испред спортских и других објеката.

Члан 4.

Естрадна дјелатност доприноси задовољавању потреба грађана.

Естрадни радници и естрадни умјетници остварују у основи иста права, дужности и обавезе, као и запослени у другим органима, организацијама и институцијама.

Члан 5.

Естрадна дјелатност се може обављати самостално у виду занимања или као допунска дјелатност. Лице које је у радном односу, естрадном дјелатношћу се може бавити ван редовног радног времена.

Члан 6.

Естрадном дјелатношћу и јавним извођењем естрадних програма могу се бавити лица која:

1. имају својство естрадног радника и естрадног умјетника по одредбама овог закона,
2. имају признато својство естрадног радника и естрадног умјетника или врхунског естрадног умјетника у складу са одредбама овог закона,
3. којима је признато својство самосталног умјетника у складу са Законом о самосталним умјетницима у Републици Српској,
4. имају својство позоришног умјетника, односно позоришног радника у складу са Законом о позоришној дјелатности Републике Српске,
5. за естрадне раднике који нису обухваћени ставом 1. овог члана оспособљеност утврђује Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Члан 7.

Домаће и страном физичко лице са пребивалиштем на територији Републике Српске или другог ентитета које на територији Републике Српске намјерава да се бави естрадном дјелатношћу, обавезно се треба пријавити у Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Услове за пријављивање из става 1. овог члана утврђује Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске својим Статутом.

Члан 8.

Естрадни радник је лице које се бави естрадном дјелатношћу краћи период по правилу као допунском дјелатношћу и које током бављења естрадном дјелатношћу није стекло значајна признања.

Члан 9.

Естрадни умјетник је лице које учествује у јавном извођењу неког од програма из члана 2. овог закона, а коме је то својство признато од стране Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске по основу бављења естрадном дјелатношћу и признања које је добио за своје дјеловање на естради.

Естрадном умјетнику са више од 20 година непрекидног бављења естрадном дјелатношћу, или који је стекао значајна домаћа и страна признања, може се признати својство врхунског естрадног умјетника.

Поступак и ближи критеријуми за признавање својства естрадног умјетника и врхунског естрадног умјетника као и њихова права, обавезе и одговорности одређује се посебним актом Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске је обавезно да формира високо-стручну комисију, коју ће чинити еминентни стручњаци из наведене области, која ће цијенити и давати стручна мишљења о признавању својства естрадног радника - умјетника.

Члан 10.

Естрадни радник, естрадни умјетник и врхунски естрадни умјетник, дужан је да својим јавним наступима у земљи и иностранству, чува углед Републике Српске, односно Босне и Херцеговине.

Члан 11.

Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске у вршењу својих овлашћења, признаје својство естрадног радника и естрадног умјетника, води евиденцију естрадних радника и естрадних умјетника, доноси одговарајућа рјешења, даје мишљења и издаје увјерења, потврде и друге исправе о чињеницама о којима одлучује и води евиденцију.

Начин организовања, дјелатност, права и обавезе Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, уређује се статутом и другим општим актима у складу са законом.

Члан 12.

Домаћи и страни естрадни радници и естрадни умјетници, могу учествовати у јавном извођењу естрадних програма, односно јавно наступати само по основу уговора са организатором или посредником, регистрованим за ту дјелатност.

Уколико дође до спора по основу уговора из претходног става овог члана, који уговорне стране не могу ријешити надлежан је основни суд мјеста гдје је естрадни радник - естрадни умјетник склопио уговор са организатором или овлашћеним посредником у Републици Српској.

II - САМОСТАЛНИ ЕСТРАДНИ РАДНИК - УМЈЕТНИК

Члан 13.

Самостални естрадни радник, самостални естрадни умјетник је лице које естрадну дјелатност обавља личним радом, самостално у виду занимања, а коме је то својство признато од стране Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Својство самосталног естрадног радника и самосталног естрадног умјетника, Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, може признати само држављанину Републике Српске и држављанину БиХ, које има пребивалиште на територији Републике Српске.

Члан 14.

Признавање својства самосталног естрадног радника и самосталног естрадног умјетника, уређује се статутом и другим општим актима Удружења естрадних умјетника Републике Српске.

Члан 15.

Заинтересовано лице подноси захтјев, за признавање самосталног естрадног радника, самосталног естрадног умјетника, Удружењу естрадних радника и естрадних

умјетника Републике Српске, са сљедећим прилозима: биографијом подносиоца захтјева, увјерењем о држављанству, доказом о стеченој стручној спреми, доказом о искуству у естрадној дјелатности и освојеним признањима.

Члан 16.

Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, приликом рјешавања поднесеног захтјева узима у обзир: образовање и оспособљеност кандидата за бављење естрадном дјелатношћу, награде и признања која је кандидат добио за своје естрадно дјеловање како у земљи тако и у иностранству, период естрадног дјеловања.

Критеријуме за признавање својства самосталног естрадног радника и естрадног умјетника утврђује Удружење самосталних естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Члан 17.

Својство самосталног естрадног радника, естрадног умјетника, стиче се од дана доношења рјешења, од стране надлежног органа Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Против рјешења надлежног органа, Удружења естрадних умјетника и естрадних радника Републике Српске, може се изјавити жалба другостепеном органу Удружења, које је дужно жалбу ријешити у року од 30 дана од дана њеног пријема.

Члан 18.

Самосталном естрадном раднику, самосталном естрадном умјетнику, може бити одузето својство самосталног естрадног радника, односно самосталног естрадног умјетника, ако не испуњава обавезе предвиђене овим законом, као и обавезе предвиђене општим актима Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Члан 19.

Својство самосталног естрадног радника, односно естрадног умјетника, престаје у сљедећим случајевима:

Ако самостални естрадни радник, односно самостални естрадни умјетник не испуњава обавезе из чл. 8. и 9. овог закона дуже од три мјесеца, ако заснује радни однос на други начин, ако се дуже од двије године не бави естрадном дјелатношћу, ако више нема пребивалиште у Републици Српској, ако је самосталном раднику, односно самосталном естрадном умјетнику изречена мјера забране вршења дужности естрадном дјелатношћу, ако буде упућен на издржавање казне затвора у дужем трајању од шест мјесеци, ако својим јавним наступима у земљи и иностранству руши углед Републике Српске и Босне и Херцеговине.

Члан 20.

Надлежни орган Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, рјешењем утврђује постојање разлога за престанак својства самосталног естрадног радника, односно самосталног естрадног умјетника.

Против рјешења из претходног става овог члана може се уложити жалба, другостепеном органу Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске у року од 30 дана од дана његовог пријема.

Члан 21.

Права и обавезе самосталног естрадног радника, односно самосталног естрадног умјетника стечених по овом закону мирују:

Ако се налази на одслужењу војног рока, ако се налази у притвору, односно на издржавању казне затвора до шест мјесеци, ако је против њега покренут кривични или прекршајни поступак, које га чини недостојним за обављање естрадне дјелатности.

Члан 22.

Удружење самосталних естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, води евиденцију самосталних естрадних радника, односно самосталних естрадних умјетника и издаје им чланску карту естрадног радника, односно естрадног умјетника.

Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, прописује посебним општим актом вођење евиденције самосталних естрадних радника, односно самосталних естрадних умјетника, као и садржај чланске карте у складу са одредбама овог закона.

III - ПОСЛОВАЊЕ И САРАДЊА САМОСТАЛНИХ ЕСТРАДНИХ РАДНИКА, ОДНОСНО САМОСТАЛНИХ ЕСТРАДНИХ УМЈЕТНИКА

Члан 23.

Самостални естрадни радници, односно самостални естрадни умјетници могу пословати и сарађивати са организацијама у привреди, установама, удружењима и другим правним лицима, као и са самосталним привредницима, на економским основама.

Члан 24.

Пословање и сарадња из члана 23. овог закона регулише се уговором о ангажману или посредовању који садржи:

Учеснике у пословању и сарадњи, предмет пословања, вриједност наступа самосталног естрадног радника, односно естрадног умјетника, међусобна права и обавезе уговорних страна, начин и облик учешћа естрадних радника, односно естрадних умјетника, начин, облик и обим учешћа у стварању и расподјели финансијских средстава насталих сарадњом, те друга права и обавезе уговорних страна.

IV - ОРГАНИЗАЦИЈА И ПОСРЕДОВАЊЕ У ЈАВНОМ ИЗВОЂЕЊУ ЕСТРАДНИХ ПРОГРАМА

Члан 25.

Организацијом и посредовањем јавног извођења естрадних програма, могу се бавити, предузећа, установе, удружења, самостални привредници, агенције, који су регистровани за организацију и посредовање естрадних програма и наступа естрадних радника, односно естрадних умјетника.

Члан 26.

Под посредовањем у јавном извођењу естрадних програма, подразумијева се довођење у везу естрадних радника, односно естрадних умјетника, са организаторима естрадних програма и наступа.

Код посредовања у јавном извођењу естрадних програма обавезно се закључује писмени уговор између посредника и естрадног радника и естрадног умјетника, као и са организатором јавног извођења естрадних програма.

Члан 27.

Само изузетно организацијом јавних естрадних програма, односно посредовањем у јавном извођењу естрадних програма, могу се бавити хуманитарне организације, друге организације и установе, удружења или друга правна лица, ако је то од интереса за остваривање његове друштвене функције.

У случају из претходног става овог члана, организатор, односно посредник естрадних програма је дужан прибавити мишљење Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Члан 28.

Удружење естрадних радника и естрадних умјетника, је дужно на захтјев организатора, односно посредника из става 2. члана 27. дати мишљење у форми рјешења у року од осам дана од дана пријема захтјева.

Против рјешења из става 1. овог члана, дозвољена је жалба Министарству просвјете и културе Републике Српске у року од осам дана од дана његовог пријема.

Министарство просвјете и културе је дужно ријешити по жалби у року од осам дана од његовог пријема. Рјешење Министарства просвјете и културе је коначно.

Члан 29.

Организовањем јавног извођења естрадних програма, односно посредовањем у извођењу естрадних програма у иностранству, или са иностраним умјетницима на простору Републике Српске, може се бавити само организатор и посредник који је регистрован за обављање ових активности уз оне, дефинисане чланом 2. овог закона, уз претходно прибављено мишљење Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Члан 30.

Обављање естрадне дјелатности у иностранству, или са иностраним естрадним умјетницима у Републици Српској, као међународна културна сарадња, је слободна и дозвољена, с тим да је организатор поред прибављеног мишљења од Удружења естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, обавезан да прибави сва потребна одобрења и сагласности у вези боравка, смјештаја и рада наших естрадних радника, односно естрадних умјетника у иностранству, односно естрадних радника или естрадних умјетника из иностранства који треба да изводе естрадни програм у Републици Српској у складу са одредбама овог и других закона и прописа.

Члан 31.

Услови за оснивање и рад организатора и посредника, који се баве организовањем и посредовањем у извођењу естрадних програма из члана 25. овог закона, који нису дефинисани овим законом, примјењиваће се одредбе других закона, који регулишу рад предузећа, друштва, агенција, установа и других правних лица.

Члан 32.

Организатор естрадних програма је искључиво одговоран за јавно извођење естрадног програма у складу са одредбама закона, којим се регулише јавно окушање и јавни ред и мир.

Члан 33.

Свако оглашавање јавног естрадног програма, поред ознака учесника програма обавезно садржи: тачан назив организатора, датум и вријеме одржавања јавног естрадног програма, мјесто одржавања јавног естрадног програма, цијена карте (улазнице) и друге елементе, које ће својим актима утврдити Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Члан 34.

Организатор јавног извођења естрадних програма, који је регистрован за организовање естрадних програма, обавезан је да уредно нумерисане карте (улазнице), печатира у општинској Управи прихода, а ревизију истих вршиће надлежна финансијска инспекција.

Организатор јавног извођења естрадних програма, који се односе на организовање концерта класичне музике, односно умјетничке музике, обавезан је, да на вријеме прибави мишљење надлежног министарства (Министарство просвјете и културе Републике Српске).

Контролу спровођења одредби овог закона у вези прибављања потребних мишљења, сагласности, одобрења и дозвола повјерава се Удружењу естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске.

Члан 35.

Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, дужно је најмање једном годишње, поднијети извјештај о раду Министарству просвјете и културе Републике Српске, а на захтјев овог министарства и више пута.

V - КОНТРОЛА НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА О ЕСТРАДНОЈ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 36.

Контролу над спровођењем Закона о естрадној дјелатности у Републици Српској, као над законитошћу рада Удружења естрадних радника и естрадних умјетника и њених органа у Републици Српској, врши Министарство просвјете и културе Републике Српске.

VI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 37.

Новчаном казном од 200 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај организатор, ако за јавно извођење естрадног програма ангажује лице за које није обезбијеђено мишљење и одобрење из члана 28. овог закона.

За прекршај из претходног става овог члана, казниће се и одговорно лице организатора јавног извођења естрадног програма, новчаном казном од 50 КМ до 1.500 КМ.

Члан 38.

Новачном казном од 200 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај организатор, односно посредник јавног извођења естрадног програма:

- ако не прибави мишљење Удружења естрадних умјетника Републике Српске из члана 29. овог закона,

- ако организује јавно извођење естрадног програма у иностранству, односно са иностраним естрадним умјетником на простору Републике Српске или ако посредује супротно члану 29. овог закона,

- за прекршај из претходног става овог члана казниће се и одговорно лице код организатора, односно посредника јавног извођења естрадног програма новчаном казном од 50 КМ од 1.500 КМ.

Члан 39.

Новчаном казном од 200 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај организатор јавног извођења естрадног програма, ако приликом јавног оглашавања естрадног програма не наведе садржину наведену у члану 33. овог закона.

За прекршај из претходног става овог члана казниће се и одговорно лице организатора јавног извођења естрадних програма новчаном казном од 50 КМ до 1.000 КМ.

Члан 40.

Новчаном казном од 200 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај естрадни радник, односно естрадни умјетник, ако:

- учествује у јавном извођењу естрадних програма на простору Републике Српске супротно одредбама члана 6. овог закона.

Учествује у јавном извођењу естрадног програма супротно одредбама члана 12. овог закона.

Члан 41.

Новчаном казном од 200 КМ до 15.000 КМ, казниће се организатори и посредници естрадног програма, који нису регистровани за организацију и посредовање, то јест супротно одредбама члана 25. овог закона.

За прекршај из претходног става овог члана, казниће се и одговорно лице организатора, односно посредника јавног извођења естрадног програма, новчаном казном од 50 КМ до 1.500 КМ.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 42.

Удружење естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, дужно је ускладити своју организацију и регистрацију у складу са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу.

Члан 43.

Организатори и посредници извођача естрадних програма, основани прије ступања на снагу овог закона, дужни су ускладити своју организацију и дјелатност са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу.

Члан 44.

До признавања својства естрадног умјетника по одредбама овог закона лице које се бави естрадном дјелатношћу, има својство естрадног радника.

Изузетно од одредби члана 9. овог закона естрадним умјетницима, односно врхунским естрадним умјетницима, сматрају се лица затечена у својству естрадног радника по одредбама закона о естрадној дјелатности ("Службени лист СРБиХ", бр. 25/84, 5/88 и 20/90), а која се у року од шест мјесеци од дана доношења акта из претходног члана, пријаве Удружењу естрадних радника и естрадних умјетника Републике Српске, ради уписа у евиденцију и пруже доказе о одговарајућем трајању естрадног рада и стеченим признањима.

Члан 45.

Даном ступања на снагу овог закона на простору Републике Српске престаје да важи примјена Закона о естрадној дјелатности СРБиХ ("Службени лист СРБиХ", бр. 25/84, 5/88 и 20/90).

Члан 46.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-387/04
29. априла 2004. године
Бања Лука

Председник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

532

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ЛИЦА СА МЕНТАЛНИМ ПОРЕМЕЂАЈИМА

Проглашавам Закон о заштити лица са менталним поремећајима, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Шеснаестој сједници, одржаној 28. и 29. априла 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о заштити лица са менталним поремећајима није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-212/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Председник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН

О ЗАШТИТИ ЛИЦА СА МЕНТАЛНИМ ПОРЕМЕЂАЈИМА

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом прописују се основна начела, начин организовања и спровођења заштите као и претпоставке за примјену мјера и поступања према лицима са менталним поремећајима.

Члан 2.

Заштита и унапређивање здравља лица са менталним поремећајима остварује се:

1. омогућавањем одговарајуће дијагностичке обраде, лијечењем и рехабилитацијом лица са менталним поремећајима;

2. научним истраживањима у области менталног здравља у циљу заштите и унапређења менталног здравља, као и заштите лица са менталним поремећајима од љекарских или научних испитивања без њиховог пристанка или сагласности њихових законских заступника;

3. укључивањем лица са менталним поремећајима у едукационе или друге програме са циљем промоције менталног здравља, који су посебно програмирани и спроводе се у законом одређеној установи;

4. опоравак лица са менталним поремећајима њиховим укључивањем у породичну, радну и друштвену средину;

5. едукацијом и чувањем здравља здравствених радника који се баве заштитом и унапређењем здравља лица са менталним поремећајима;

6. подршком стварању и раду удружења лица са менталним поремећајима са циљем потпунијег остваривања њихових интереса и права;

7. утврђивањем начина обавезног финансирања за ментално обољела лица - Фонд здравственог осигурања Буџета Републике Српске, локална заједница.

Члан 3.

У овом закону се користе следећи изрази:

1. Лице са менталним поремећајем - лице које прима ментално-здравствену заштиту због менталног поремећаја (болести), недовољног менталног развоја, лице зависно од психоактивних супстанци (алкохол, дрога), лице са другим менталним поремећајима.

2. Лице са тежим менталним поремећајима је лице са таквим менталним поремећајима који могу значајно реметити могућност схватања значења његовог поступања или не може владати својом вољом или су те могућности смањене у толикој мјери да је неопходна психијатријска помоћ.

3. Неурачуњливо лице - лице које због менталног поремећаја, сталног или привременог у вријеме извршења кривичног дјела није могло да управља својим поступцима и својом вољом нити да схвати значај и последице учињеног дјела.

4. Центар за ментално здравље је установа у примарној здравственој заштити чија је функција заштита менталног здравља у заједници.

5. Заштитне куће - јединица социјално-здравствене установе у коју се смјештају корисници ментално-здравствене заштите, који се на други начин не могу збринути, а њихово стање и степен менталног поремећаја не захтијева смјештај у установе затвореног типа. Корисници услуга ментално-здравствене заштите су под сталним надзором надлежног центра за ментално здравље.

6. Заштитне радионице.

7. Установа за ментално здравље - било која здравствена установа или било која јединица здравствене установе чија је примарна функција заштита менталног здравља.

8. Социјална установа - установа за обављање дјелатности социјалне и дјечије заштите чије је дјеловање регулисано Законом о социјалној и дјечијој заштити.

9. Психијатар, неуропсихијатар - доктор медицине специјалиста на подручју менталног здравља.

10. Дијете је лице млађе од 14 година живота.

11. Малољетно лице је лице старије од 14 година живота које није навршило 18 година живота.

12. Медицинска заштита је одређен дијагностички поступак, облик лијечења, пријем и смјештај у здравствену установу, укључивање у образовне програме који се спроводе у здравственој установи, извођење истраживања на подручју заштите и унапређивања здравља лица са менталним поремећајима.

13. Пријем у здравствену установу је поступак од доласка или довођења лица у ту установу ради прегледа или лијечења до доношења одлуке о његовом добровољном смјештају или присилном задржавању у здравственој установи.

14. Пристанак је слободно дата сагласност лица са менталним поремећајима за спровођење одређеног љекарског поступка, која се заснива на одговарајућем познавању сврхе, природе, последица, користи и опасности од тог љекарског поступка и других могућности лијечења.

15. Добровољни смјештај је смјештај лица са менталним поремећајима у здравственој установи уз његов пристанак.

16. Присилно задржавање је смјештај лица са тежим менталним поремећајима у здравствену установу од тренутка доношења одлуке психијатра о задржавању тог лица без његовог пристанка до одлуке суда о присилном смјештају без обзира на то да ли се ради о лицу које је тек дошло или доведено у здравствену установу или лицу које се већ налази на лијечењу у здравственој установи па је опозвало пристанак за добровољни смјештај.

17. Присилни смјештај је смјештај лица са тежим менталним поремећајима у здравственој установи без његовог пристанка, а дјетета, малољетног лица или лица лишеног пословне способности са тежим менталним поремећајима без пристанка његовог законског заступника уз услове и по поступку из поглавља V овог закона.

18. Физичка сила, у смислу овог закона, је употреба средстава за физичко ограничавање кретања и дјеловања лица са менталним поремећајима.

19. Законски заступник за малољетника је родитељ ако није лишен родитељског права, за малољетника који је без родитеља или о којем се родитељи не брину - старатељ, за малољетног усвојеника - усвојитељ, за пунољетно лице над којим је продужено родитељско право - родитељ, за пунољетно лице којем је одузета или ограничена пословна способност - старатељ.

20. Комисија за заштиту лица са менталним поремећајима - надзире спровођење заштите лица са менталним поремећајима.

21. Тимски рад у склопу мултипрофесионалног приступа ментално обољелом лицу.

II - ОСНОВНА НАЧЕЛА

Члан 4.

Свако лице са менталним поремећајима, без обзира на то да ли је починило кривично дјело или не, има право на квалитетну заштиту и унапређивање свога здравља, под једнаким условима као и сви други грађани.

Лице са менталним поремећајима без обзира на пол, расу, нацију, вјеру има право на једнаке услове лијечења као и свако друго лице којем се пружа здравствена заштита.

Заштита менталног здравља се организује углавном на нивоу примарне здравствене заштите.

Слободе и права лица са менталним поремећајима могу се ограничити само законом ако је то нужно ради заштите здравља или сигурности тог или других лица.

Члан 5.

Достојанство лица са менталним поремећајима мора се штитити и поштовати у свим околностима.

Лица са менталним поремећајима имају право на заштиту од било каквог облика злостављања и понижавајућег поступања.

Лица са менталним поремећајима не смију бити доведена у неравноправан положај због свог менталног поремећаја. Посебне мјере које се предузимају да би се заштитила права или осигурало унапређивање здравља лица са менталним поремећајима не сматрају се обликом неједнаког поступања.

Лица са менталним поремећајима морају се такође штитити и од насиља по основу пола, узнемиравања и сексуалног узнемиравања у смислу одредби Закона о равноправности полова у БиХ.

Члан 6.

Лијечење лица са менталним поремећајима организоваће се тако да се у најмањој могућој мјери ограничава њихова слобода и права те проузрокују физичке и психичке неугодности, вријеђа њихова личност и људско достојанство.

Члан 7.

Лијечење и брига о сваком пацијенту ће се заснивати на појединачно направљеном плану, који ће бити расправљен са пацијентом, редовно провјераван и ревидиран ако је то потребно.

Члан 8.

Психијатри и други здравствени радници и здравствени сарадници, дужни су дати предност добровољном прихватању сарадње у лијечењу и уважавању жеља и потреба лица са менталним поремећајима над присилним мјерама.

Члан 9.

Лице са менталним поремећајима које може разумјети природу, последице и опасност предложеног љекарског поступка и које на основу тога може донијети одлуку и изразити своју вољу може се прегледати или подвргнути љекарском поступку, само уз његов писмени пристанак и потписивање Уговора о лијечењу.

Способност лица да да пристанак утврђује доктор медицине или психијатар у вријеме када то лице доноси одлуку и у ту сврху издаје писмену потврду. Ова се потврда прилаже у љекарску документацију. Лице из става 1. овог члана може захтијевати да у поступку давања пристанка буде присутно лице од његовог повјерења.

Дијете или малољетно лице са менталним поремећајима које није способно дати пристанак може се подвргнути прегледу или другом љекарском поступку, само уз пристанак његовог законског заступника. Мишљење малољетника се при томе треба узимати у обзир у складу са његовом доби и степеном зрелости.

Пунољетно лице са менталним поремећајима које није способно дати пристанак може се подвргнути прегледу или другом љекарском поступку, само уз пристанак његовог законског заступника, а ако га нема онда уз сагласност комисије за заштиту лица са менталним поремећајима, уколико се не ради о хитном случају.

Када пристанак дају лица из ст. 3. и 4. овог члана, психијатар им је дужан под истим условима дати информације које је дужан дати лицу са менталним поремећајима способном да да пристанак.

Пристанак из ст. 1, 3. и 4. овог члана може се повући у било којем тренутку. Лицу или законском заступнику које повлачи пристанак морају се објаснити последице престанка примјењивања одређеног љекарског поступка. Опозив пристанка из ст. 1, 3. и 4. овог члана се даје у писменој форми.

Одрицање лица са менталним поремећајима од права на давање пристанка не производи правна дејства.

Члан 10.

Тражење пристанка из члана 9. ст. 1, 3. и 4. није обавезно ако би због његовог прибављања био непосредно угрожен живот лица са менталним поремећајима или би пријетила озбиљна и непосредна опасност од тежег нарушавања његовог здравља. Љекарски поступак може се примјењивати без пристанка, само док траје наведена опасност.

Шеф одјела у здравственој установи или надлежни психијатар здравствене установе одлучује о нужности и хитности одређеног љекарског поступка. О том поступку

обавјештава лице законског заступника лица са менталним поремећајима или комисију за заштиту лица са менталним поремећајима.

Лице са менталним поремећајима које је присилно смјештено у здравствену установу може се и без његовог пристанка подвргнути прегледу или другом љекарском поступку који служи лијечењу менталних поремећаја због којих је присилно смјештено у здравствену установу, само ако би без спровођења тог поступка наступило тешко оштећење здравља тог лица.

Ако се љекарски поступак спроводи без пристанка лица са менталним поремећајима у складу са ст. 3. и 4. члана 9. и ст. 2. и 3. овог члана треба колико је могуће, објаснити том лицу могуће поступке његовог лијечења и укључити га у планирање његовог лијечења.

Члан 11.

О сваком присилном смјештају пунољетних лица са менталним поремећајима без њиховог пристанка, односно дјете и малољетних лица са менталним поремећајима и лица лишених пословне способности без пристанка њихових законских заступника одлучује суд.

Поступци по одредбама овог закона су хитни.

Здравствена установа мора обавијестити комисију за заштиту лица са менталним поремећајима о сваком случају одузимања слобода из става 1. овог члана.

III - ПРАВА ЛИЦА СА МЕНТАЛНИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА И ДУЖНОСТ ЛИЦА КОЈА СПРОВОДЕ ЊИХОВУ ЗАШТИТУ И ЛИЈЕЧЕЊЕ

Члан 12.

Свако лице са менталним поремећајима добровољно или присилно смјештено у здравствену установу или укључено у поступак лијечења има право:

1. да му се одреди индивидуално прилагођени облик лијечења у зависности од његовог ментално-здравственог стања, квалитете социјалне подршке и могућности установе;

2. кад год је могуће дати предност ванболничком облику лијечења - амбуланте и дневне болнице, центри за ментално здравље уз укључивање и развијање мреже социјалне подршке у породици и локалној заједници;

3. бити упознато у вријеме пријема и укључивања у лијечење, а касније на свој изричит захтјев са његовим правима и дужностима, те поучено о томе како може своја права остварити;

4. бити упознато с разлозима и циљевима његовог смјештаја те са сврхом, природом, последицама, корисности и опасностима спровођења предложеног облика лијечења и корисности и опасностима спровођења других могућности лијечења као и последицама нелијечења;

5. радно учествовати у планирању и спровођењу свог лијечења, опоравка и ресоцијализације;

6. образовати се према одговарајућем општем наставном плану и програму или посебном наставном плану и програму за лица са посебним потребама;

7. на новчану надокнаду за рад у радно-терапијским пословима од којих установа у којој се налазе на лијечењу остварује приход;

8. подносити притужбе директно директору здравствене установе или шефу одјела у погледу облика лијечења, дијагностиковања, отпуста из установе и повреде њених права и слобода;

9. постављати захтјеве и изјављивати без надзора и ограничења приговоре, жалбе и друге правне лијекове надлежним судовима, односно органима управе;

10. савјетовати се с љекаром по свом избору;

11. дружити се с другим лицима смјештеним у здравственој установи и примати посјете;

12. о свом трошку слати и примати без надзора и ограничења пошту, пакете и часописе и телефонирати;

13. посједовати предмете за личну употребу, и

14. учествовати по свом избору у вјерским активно-стима у оквиру могућности здравствене установе.

Подаци из т. 1. и 2. става 1. овог члана уносе се у љекарску документацију лица са менталним поремећајима.

Податке из става 1. т. 1, 2, 3, 5, 6. и 7. овог члана могу у име лица са менталним поремећајима затражити чланови породице или друга лица која дјелују у његовом интересу.

Члан 13.

Неопходно лијечење лица са менталним поремећајима у здравственој установи, ће се омогућити и спровести у одговарајућој установи која се налази у мјесту његовог пребивалишта, ако нема пребивалишта онда у мјесту његовог боравишта, а ако ни њега нема онда у мјесту гдје је лице затечено, а ако у том мјесту нема здравствене установе у здравственој установи која је најближа мјесту његовог пребивалишта, боравишта или мјеста гдје је лице затечено.

Сва лица са менталним поремећајима из члана 3. став 1. тачка 2. требају бити обухваћена обавезним видом здравствене заштите, а на терет локалне заједнице која треба да планира за то потребна средства у буџету.

Уз писмени пристанак лица са менталним поремећајима, односно законског заступника лица лишеног пословне способности, дјетета или малолетног лица са менталним поремећајима датим у складу са чланом 9. ст. 1, 3. и 4. овог закона или на писмени захтјев лица овлашћених дати пристанак, лијечење се може спровести у здравственој установи која не одговара условима из става 1. овог члана.

Психијатријско лијечење дјецe и малолетних лица спроводи се на одјелу здравствених установа намијењених лијечењу дјецe и омладине који су одвојени од одјела за пунољетне болеснике.

Члан 14.

Недовољно ментално развијено лице које не располаже психичким могућностима за укључивање у лијечење у здравственој установи као и свако друго лице са менталним поремећајима, лијечиће се у установама или одјелима који су прилагођени посебним потребама тих лица.

Члан 15.

Психијатријско лијечење дјецe с поремећајима у понашању, ментално оштећене дјецe, дјецe са менталним поремећајима те ментално оштећеног или болесног лица, организује и спроводи надлежна здравствена установа.

Присилни смјештај лица из става 1. овог члана спроводи се по одредбама овога закона.

Члан 16.

Електроконвулзивно лијечење може се примјенити само под сљедећим претпоставкама:

а) на основу писменог пристанка лица са менталним поремећајима, или ако га оно није способно дати, на основу писменог пристанка лица из члана 9. ст. 3. и 4. овог закона;

б) уз позитивно мишљење другог психијатра о потреби и очекиваним резултатима примјене таквог љекарског поступка;

в) ако су претходно исцрпљене све остале методе лијечења;

г) ако је примјена наведених метода нужна за лијечење особе са менталним поремећајима, и

д) ако се не очекује да би примјена наведених метода могла имати негативне попутне посљедице.

Према лицу са тежим менталним поремећајима које је присилно задржано или присилно смјештено у здравственој установи може се примјенити електроконвулзивно лијечење и без пристанка тог лица или лица

наведених у члану 9. ст. 3. и 4. овог закона, само уз одобрење комисије за заштиту лица са менталним поремећајима и уз поштивање осталих претпоставки наведених у ставу 1. овог члана.

Примјена лијечења из ст. 1. и 2. овог члана мора се увијек уписати у љекарску документацију заједно са писменим пристанком наведених лица и мишљењем другог љекара.

Примјена психијатрије и кастрације није допуштена.

Члан 17.

Биомедицинска истраживања над лицима са менталним поремећајима могу се предузети само у сврху проучавања и лијечења менталног поремећаја, водећи се препорукама Хелсиншке декларације:

а) ако нема друге одговарајуће могућности сем истраживања над људима;

б) ако опасност од истраживања за лице са менталним поремећајима није несразмјерна користи од истраживања;

в) ако је истраживачки пројекат одобрила Етичка комисија за ментално здравље при Министарству здравља и социјане заштите Републике Српске након независног преиспитивања научног значаја, важности циља и етичности самог истраживања;

г) ако су лица која судјелују у истраживању обавијештена о својим правима и правној заштити коју уживају, и

д) ако су лица која учествују у истраживању дала свој писмени пристанак који могу повући у сваком тренутку.

Биомедицинска истраживања над лицем са менталним поремећајима које није у стању дати свој пристанак може се предузети само уколико су уз претпоставке из става 1. т. а) - г) овог члана испуњене још и ове додатне претпоставке:

а) ако се очекује да ће резултати истраживања бити од стварне и директне користи за здравље тог лица;

б) ако истраживање над лицима која су у стању дати пристанак не би дало једнако добре резултате;

в) ако су лица наведена у члану 9. ст. 3. и 4. овог закона дала свој писмени пристанак, и

г) ако се лице над којим се истраживање спроводи није изричито противило том или таквом истраживању.

Биомедицинска истраживања над дјецом и малолетним лицима могу се предузети под претпоставкама из става 2. овог члана само уз одобрење комисије за заштиту лица са менталним поремећајима и Етичке комисије за ментално здравље.

Биомедицинска истраживања над лицима која су на издржавању мјере безбједности чувања и лијечења се искључују.

Члан 18.

Лица која обављају дјелатност заштите и лијечења лица са менталним поремећајима дужна су чувати као професионалну тајну све што сазнају или примјете током обављања тих дјелатности.

Лица наведена у ставу 1. овог члана могу открити оно што су сазнала или примјетила у погледу ментално оболелих лица током обављања своје дјелатности само уз пристанак тих лица или њиховог законског заступника.

Лица из става 1. овог члана могу и без пристанка лица са менталним поремећајима открити оно што сазнају током лијечења и заштите тог лица:

а) другом психијатру или доктору медицине ако је то нужно за пружање љекарске помоћи том лицу;

б) службеним лицима у органима старатељства и другим органима управе када је то нужно да би она могла поступити у вези са лицем са менталним поремећајима на основу и у оквиру својих овлашћења, и то само онда када лица са менталним поремећајима нису способна да дају свој пристанак;

в) ако је то нужно учинити у општем интересу или интересу другог лица који је важнији од интереса чувања тајне.

Откриће се само они подаци који су нужни за остваривање сврха наведених у ставу 3. овог члана и ти подаци не смију се користити у друге сврхе.

Општим интересом или интересом који је важнији од интереса чувања тајне у смислу става 3. овог члана сматра се:

а) откривање или суђење да лице са менталним поремећајима припрема почињење кривичног дјела за које је законом прописана казна затвора;

б) откривање или суђење за најтежа кривична дјела ако би оно било знатно успорено или онемогућено без откривања иначе заштићених података;

в) спречавање излагања другог лица непосредној и озбиљној опасности за његов живот или здравље;

г) спречавање излагања лица са менталним поремећајем непосредној и озбиљној опасности за његов живот или здравље од стране другог лица.

Клинички и други материјали који се користе у предавањима или научним часописима морају прикрити идентитет лица са менталним поремећајима о којима говоре.

Члан 19.

Љекарска документација о лијечењу лица са менталним поремећајима доступна је искључиво суду за потребе поступка који је у току.

Љекарска документација садржава само оне податке који су неопходни за остварење сврхе због које се захтијева њено достављање.

Изјаве лица са менталним поремећајима садржане у љекарској документацији које се односе на почињење неког кривичног дјела не могу се користити као доказ у судском поступку.

Подаци из љекарске документације који су потребни за остварење здравствене, социјалне, породичноправне или пензијске заштите могу се дати за службене сврхе на захтјев органа надлежних за ту заштиту, само уз сагласност лица са менталним поремећајима, а ако она нису способна да дају сагласност онда само уколико се основано вјерује да се лица са менталним поремећајима не би противила давању наведених података.

Члан 20.

Психијатар може одобрити разговор лица са менталним поремећајима смјештеног у здравствену установу са овлашћеним лицима Министарства унутрашњих послова Републике Српске (у даљем тексту: надлежно министарство унутрашњих послова), истражним судијом и стручним радницима органа старатељства, само ако то допушта здравствено стање лица са менталним поремећајима.

Психијатар неће одобрити разговор који захтијева овлашћено лице из става 1. овог члана са лицем које није способно да разумије стање у којем се налази, нити последице таквог разговора.

Одлуку из ст. 1. и 2. овог члана психијатар је обавезан унијети у љекарску документацију.

IV - ДОБРОВОЉНИ СМЈЕШТАЈ ЛИЦА СА МЕНТАЛНИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА У ЗДРАВСТВЕНУ УСТАНОВУ

Члан 21.

Лице са менталним поремећајима које је способно да разумије сврху и последице смјештаја у здравствену установу и које је на основу тога способно донијети одлуку може се уз његов писмени пристанак, односно захтјев, а на основу упутнице о потреби смјештаја, смјестити у здравствену установу.

Шеф одјела, односно дежурни психијатар у здравственој установи у коју се смјешта лице из става 1. овог члана самосталним или независним прегледом утврдиће да ли се ради о лицу са менталним поремећајима код којег се одговарајући терапеутски усјеси не могу постићи лијечењем изван такве установе.

V - ПРИСИЛНО ЗАДРЖАВАЊЕ И ПРИСИЛНИ СМЈЕШТАЈ У ЗДРАВСТВЕНУ УСТАНОВУ

Члан 22.

Лице са тежим менталним поремећајима које због своје менталне сметње озбиљно и директно угрожава властити живот или здравље или сигурност, односно живот или здравље или сигурност других лица и има апсолутну потребу за хоспитализацијом може се смјестити у здравствену установу без пристанка, по поступку за присилно задржавање и присилни смјештај прописаном овим законом.

Дијете, малолетно лице или лице лишено пословне способности може се из разлога наведених у ставу 1. овог члана смјестити у здравствену установу и без пристанка његовог законског заступника по поступку за присилно задржавање или присилни смјештај.

Члан 23.

Лице из члана 22. овог закона примиће се у здравствену установу надлежну према члану 13. став 1. овог закона на основу упутнице доктора медицине који није запослен у дотичној здравственој установи и који је то лице лично прегледао и написао прописану исправу о том прегледу.

Образац исправе са одговарајућим садржајем из става 1. овог члана прописује министар здравља и социјалне заштите Републике Српске. У исправу морају бити наведени и образложени разлози због којих се присилно задржавање сматра нужним.

Члан 24.

Лице са менталним поремећајима за које се основано сумња да може непосредно угрозити властити живот или здравље, односно живот и здравље других, у посебно хитним случајевима могу овлашћена службена лица надлежног министарства унутрашњих послова присилно довести у здравствену установу надлежну према пребивалишту или боравишту лица, односно према мјесту на којем је лице тренутно затечено.

Члан 25.

Психијатар у здравственој установи који прими лице на основу чл. 22. и 24. овог закона дужан га је одмах прегледати како би утврдио постоје ли разлози за присилно задржавање.

Када психијатар оцијени да не постоје разлози из члана 23. овог закона за присилно задржавање, лице неће бити задржано и психијатар ће уписати своју одлуку о томе са образложењем у љекарску документацију.

Члан 26.

Када психијатар утврди постојање разлога за присилно задржавање из члана 22. овог закона, дужан је донијети одлуку о присилном задржавању која се са образложењем уписује у љекарску документацију.

Психијатар ће ту одлуку саопштити присилно задржаном лицу на примјеран начин и упознати га са разлозима и циљевима његовог присилног задржавања те са његовим правима и дужностима по овом закону.

Члан 27.

Здравствена установа која је присилно задржала лице са менталним поремећајима из члана 22. овог закона дужна је о томе одмах, а најкасније у року 24 часа од доношења одлуке о присилном задржавању, непосредно или путем електронских средстава комуницирања доставити надлежном суду на подручју на коме се налази здравствена установа обавјештење о присилном

задржавању заједно са љекарском документацијом о прегледу лица са менталним поремећајима са образложењем разлога за присилно задржавање.

Здравствена установа дужна је обавјештење о присилном задржавању доставити у року од 24 часа.

Образац са одговарајућим садржајем обавјештења о присилном задржавању прописује министар здравља Републике Српске.

Члан 28.

Поступак прописан чл. 27. овог закона примјењује се и на лице са менталним поремећајима које се присилно задржава у случају када је већ смјештено на лијечење у здравствену установу уз његов пристанак ако пристанак опозове, или су у међувремену наступили услови који одговарају условима за присилни смјештај из члана 22. овог закона. Такође и на лице код којег су испуњени услови из члана 22. овог закона које се на други начин нашло у здравственој установи.

Рок од 24 часа за доставу обавјештења о присилном задржавању у случају из става 1. овог члана почиње тећи од опозива престанка смјештеног лица.

Члан 29.

У поступку присилног смјештаја лица са менталним поремећајима у здравствену установу одлучује надлежни суд у ванпарничном поступку.

У поступку за присилни смјештај јавност је искључена, уколико суд не одлучи другачије.

Искључење јавности не односи се на законског заступника и адвоката лица са менталним поремећајима.

Допустиће се да расправи буду присутна поједина службена лица која се баве лијечењем и заштитом лица са менталним поремећајима, научни и јавни радници, а уколико се лице са менталним поремећајима томе не противи, односно ако се оно није способно противити, ако се томе не противе његов законски заступник или адвокат, може допустити и њеном брачном другу и блиским сродницима.

Лица која су присутна расправи упозориће се да су дужна као тајну чувати све оно што су на расправи сазнала те на посљедице откривања тајне.

Члан 30.

Када надлежни суд прими обавјештење о присилном задржавању или на неки други начин сазна за присилно задржавање, донијеће рјешење о покретању поступка по службеној дужности и поставити лицу огуномоћеника из редова адвоката ради заштите његових права ако то оно већ није учинило, односно ако заштита његових права у поступку није осигурана на други начин.

Суд је дужан да испита све околности које су од значаја за доношење рјешења и да саслуша сва лица која имају сазнање о битним чињеницама.

Уколико је то могуће и ако то неће штетно утицати на здравље ментално болесног лица, суд ће саслушати и то лице.

Члан 31.

Прије доношења одлуке о присилном смјештају или о отпусту лица са менталним поремећајима, суд је дужан прибавити писмено мишљење једног од психијатара са листе сталних судских вјештака који није запослен у здравственој установи у којој се налази присилно задржано лице, о томе да ли је присилни смјештај у здравственој установи неопходан. Када одлучује о присилном смјештају дјетета или малољетног лица суд је дужан ово мишљење прибавити од психијатра специјализованог за лијечење дјете и малољетника, односно од психијатра који има дуже искуство у раду са дјецом.

Психијатар из става 1. овог члана даје суду писмено мишљење о потреби присилног смјештаја након што лично обави преглед лица са менталним поремећајима.

Члан 32.

По завршеном поступку суд је дужан одмах, а најкасније у року три дана да донесе рјешење којим ће одлучити да ли се лице задржано у здравственој установи може и даље задржавати или ће се пустити из здравствене установе.

О својој одлуци суд обавјештава орган старатељства.

Члан 33.

Ако суд одлучи да се примљено лице задржи у здравственој установи, одредиће и вријеме задржавања које не може бити дуже од шест мјесеци.

Здравствена установа је дужна да суду, по потреби, доставља извјештаје о промјенама у здравственом стању задржаног лица.

Члан 34.

Ако здравствена установа утврди да присилно смјештено лице треба остати смјештено и након истека трајања присилног смјештаја одређеног у рјешењу суда, дужна је да седам дана прије истека тог времена предложи суду доношење рјешења о продужењу присилног смјештаја који не може бити дужи од шест мјесеци.

Члан 35.

Рјешење о продуженом присилном смјештају суд доноси по истом поступку по којем доноси и прво рјешење о присилном смјештају.

Суд је дужан рјешење о продуженом присилном смјештају донијети најкасније до истека претходно одређеног трајања присилног смјештаја.

Члан 36.

Рјешење се доставља присилно смјештеном лицу, њеном законском заступнику, блиском сроднику с којим живи у заједничком домаћинству, надлежном органу старатељства и здравственој установи у којој је лице са менталним поремећајима присилно смјештено.

Члан 37.

Против рјешења о присилном смјештају у здравственој установи и пуштања из здравствене установе жалбу могу изјавити: здравствена установа која је задржала лице са менталним поремећајима, задржано лице, његов старатељ, односно привремени заступник и орган старатељства, и то у року осам дана од дана пријема рјешења.

Жалба не задржава извршење, ако суд из оправданих разлога другачије не одреди.

Првостепени суд ће жалбу са списима без одлагања доставити другостепеном суду који је дужан да донесе одлуку у року три дана од дана пријема жалбе.

VI - ОТПУСТ ИЗ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ

Члан 38.

Поступак отпуста из здравствене установе добровољно смјештеног лица са менталним поремећајима истоветан је поступку отпуста из друге здравствене установе, осим у случају ако су наступили услови који одговарају условима из члана 22. овог закона. Тада ће се лице присилно задржати у складу са чланом 28. овог закона.

У поступку отпуста из здравствене установе из става 1. овог члана лице са менталним поремећајем ће се упознати са могућношћу ванболничког третмана у Центрима за ментално здравље.

Члан 39.

Присилно смјештена лица отпустиће се из здравствене установе одмах пошто истекне вријеме присилног смјештаја одређено у рјешењу суда о присилном смјештају.

Члан 40.

Суд може и прије истека времена одређеног за задржавање лица у здравственој установи, по службеној дужности, а на приједлог одговорног љекара, на захтјев задржаног лица, његовог старатеља као и комисије за заштиту лица са менталним поремећајима да одлучи о пуштању лица из здравствене установе.

Присилно смјештено лице може бити отпуштено из здравствене установе и прије истека судом прописаног рока, на захтјев задржаног лица, његовог старатеља или комисије за заштиту лица са менталним поремећајима, ако се утврди да се његово здравствено стање побољшало у толикој мјери да су престали разлози за даљњи присилни смјештај. О овој одлуци се обавјештава суд.

Члан 41.

Када у случајевима прописаним овим законом лице са менталним поремећајима треба отпустити из здравствене установе, а оно због својег психофизичког стања и услова у којима живи није способно бринути само о себи нити има лица која су по закону дужна и не могу се бринути о њему, улогу у даљем третману преузеће органи старатељства и надлежни центри за заштиту менталног здравља.

Прије отпуста лица из става 1. овог члана здравствена установа обавјестиће суд који је донио одлуку о присилном смјештају или о отпусту, као и надлежни орган старатељства и надлежни центар за заштиту менталног здравља.

Члан 42.

Присилно смјештеним лицима здравствена установа може одобрити привремено одсуствовање или излазак из здравствене установе уколико се укаже потреба за медицинским третманом или потреба социјалних процеса који су неопходни да би пацијента припремили за његов отпуст.

VII - ПОСТУПЦИ ПРЕМА ЛИЦИМА СА МЕНТАЛНИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА ПРОТИВ КОЈИХ СЕ ВОДИ КРИВИЧНИ ПОСТУПАК ИЛИ ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК

Члан 43.

Учиниоцу који је кривично дјело учинио у стању битно смањене урачуљивости суд ће изрећи обавезно психијатријско лијечење ако на основу тежине извршеног кривичног дјела и степена учиниоачеве душевне поремећености утврди да постоји опасност да би могао извршити исто или теже кривично дјело и да је ради отклањања ове опасности потребно његово лијечење.

Мјера безбједности обавезног лијечења од зависности може се изрећи учиниоцу који је кривично дјело учинио под одлучујућим дјеловањем зависности од алкохола или опојних дрога ако постоји опасност да ће због те зависности и убудуће чинити кривична дјела.

Члан 44.

Учиниоцу прекршаја који се одао уживању алкохола или опојних дрога и због тога је учинио прекршај, а постоји опасност да ће поново вршити прекршаје, надлежни суд ће у прекршајном поступку изрећи заштитну мјеру обавезног лијечења алкохоличара и наркомана у складу са Законом о прекршајима.

Члан 45.

Извршење мјере безбједности из члана 43. и заштитне мјере из члана 44. овог закона спроводи се у складу са Законом о извршењу кривичних и прекршајних санкција Републике Српске.

Члан 46.

Здравствена установа која примјени мјеру обавезног лијечења и чувања, има обавезу да сваких шест мјесеци процјењује стање психичког здравља лица и о томе извјештава суд који је изрекао мјеру.

VIII - ПРИМЈЕНА ФИЗИЧКЕ СИЛЕ У ЗАШТИТИ ЛИЦА СА МЕНТАЛНИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА

Члан 47.

Физичка сила у заштити лица са менталним поремећајима примјениће се у здравственој установи, само када је то једино средство да то лице спријечи да

својим нападом не угрози живот или здравље другог лица или свој живот или здравље или насилно уништи или оштети туђу имовину.

Физичка сила из става 1. овог члана примјениће се, само у мјери и на начин који је неопходан ради отклањања опасности изазване нападом лица са менталним поремећајима.

Примјена физичке силе или издвајање смије трајати, само док је нужно да се оствари сврха из става 1. овог члана.

Члан 48.

Одлуку о примјени физичке силе или издвајања из члана 47. овог закона доноси психијатар, те надзира њену примјену.

Трајање примјене физичке силе не може бити дуже од четири часа.

У изузетним случајевима психијатар може донијети одлуку о продужетку примјене физичке силе, а не дуже од четири часа.

Када због изузетне хитности није могуће чекати да одлуку донесе психијатар, одлуку о примјени физичке силе или издвајања може донијети доктор медицине, медицинска сестра - техничар, који су дужни о томе одмах обавјестити психијатра који ће одлучити о њеној даљој примјени.

Члан 49.

Код употребе физичког обуздавања или при употреби стезуље код лица са менталним поремећајима, обавезно је осигурати стално праћење тјелесног и менталног стања тог лица од стране стручног медицинског особља.

Члан 50.

Прије него што се на њега примјени физичка сила, лице ће, ако је то с обзиром на околности случаја могуће, бити на то упозорено.

Разлози, начин и мјера примјене физичке силе, те име лица које је донијело одлуку о њеној примјени, обавезно се уписују у лљкарску документацију.

Родитељи малољетног лица са менталним поремећајима, или законски заступник, или старатељ лица са менталним поремећајима, биће обавјештени о примјени физичке силе или издвајања.

Члан 51.

Овлашћена службена лица надлежног министарства унутрашњих послова дужна су на позив доктора медицине пружити помоћ здравственим радницима при савладавању тјелесног отпора лица из члана 22. овог закона, али само док то лице пружа тјелесни отпор, те док се не обезбједи збрињавање и отклањање непосредне опасности тог лица.

Када постоји непосредна опасност да ће лице са менталним поремећајима својим понашањем у здравственој установи напасти на живот или тијело неког лица, или отуђити, уништити, или теже оштетити имовину те установе, службена лица министарства унутрашњих послова дужна су на позив здравственог радника здравствене установе хитно пружити одговарајућу помоћ.

Лице које је упутило позив из ст. 1. и 2. овог члана дужно га је накнадно у писменом облику образложити, те то образложење уложити у лљкарску документацију.

IX - КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЦА СА МЕНТАЛНИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА

Члан 52.

Комисије за заштиту лица са менталним поремећајима оснивају се на регионалном нивоу за здравствене установе специјализоване за лијечење лица са менталним поремећајима.

Комисија из става 1. овог члана састоји се од пет чланова, и то: психијатар, психолог, социјални радник, представник локалне заједнице и представник удружења грађана.

Организацију, рад и финансирање комисија прописује министар здравља и социјалне заштите Републике Српске.

Трошкови за рад комисије падају на терет здравствене установе у којој се врши контрола.

Комисије за заштиту лица са менталним поремећајима прате спровођење заштите лица са менталним поремећајима независно од тога да ли су добровољно смјештена, присилно задржана или присилно смјештена у здравствену установу.

На све чланове комисије се примјењује обавеза чувања професионалне, односно службене тајне у складу са чланом 18. овога закона.

Члан 53.

Комисије за заштиту лица са менталним поремећајима имају задатак:

а) предузимати мјере за спречавање настанка менталних болести и других менталних поремећаја;

б) унапређивати поступање према лицима са менталним поремећајима;

в) пратити спровођење поступака прописаних овим законом и предлагати здравственој установи и надлежном органу управе мјере за отклањање уочених незаконитости;

г) пратити поштивање људских права и слобода и достојанства лица са менталним поремећајима;

д) по властитој процјени или на приједлог трећег лица испитивати појединачне случајеве присилног задржавања или присилног смјештаја у здравствену установу, односно смјештаја дјете, малолетних лица, лица лишених пословних способности те пунољетних лица која нису способна дати пристанак;

ђ) примити приговоре и притужбе лица са менталним поремећајима, њихових законских заступника, чланова породице, олуномоћеника, трећих лица или органа старатељства те предузимати потребне мјере;

е) предлагати надлежном суду доношење одлуке о отпусту из здравствене установе;

ж) сагледавати услове рада у здравственим установама и предлагати мјере за побољшање истих.

Комисије за заштиту лица са менталним поремећајима најмање једанпут годишње подносе Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске извјештај о свом раду и предлажу мјере за унапређење дјелатности заштите и лијечења лица са менталним поремећајима.

Члан 54.

Заштиту и лијечење лица с менталним поремећајем обављају психијатријске установе.

Смјештај и лијечење неурачунљивих лица обавља се само у јавним психијатријским установама које одреди Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске.

X - НАДЗОР

Члан 55.

Здравствено-инспекцијски надзор над спровођењем овог закона обавља здравствена инспекција на основу овлашћења утврђених Законом о здравственој заштити ("Службени гласник Републике Српске", број 18/99).

Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске одобрава и надзире истраживачке пројекте који се спроводе у здравственим установама.

XI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 56.

Правно лице казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 2.000 до 10.000 КМ ако:

1. прегледа или подвргне лице са менталним поремећајима љекарском поступку без претходног ваљаног пристанка (чл. 9. и 10.);

2. лицу са менталним поремећајима омета или ускраћује права из члана 12. овог закона;

3. у лијечењу лица са менталним поремећајима поступи супротно члану 16. овог закона;

4. предузме биомедицинска истраживања над лицима са менталним поремећајима супротно члану 17. овог закона;

5. повриједи обавезу чувања професионалне, односно службене тајне (члан 18.);

6. води и поступа са медицинском документацијом супротно чл. 19. и 20. овог закона;

7. присилно смјести лице са менталним поремећајима супротно члану 22. овог закона;

8. о присилном задржавању лица не обавијести надлежни суд у року од 24 часа од доношења одлуке о присилном задржавању (члан 27. став 1. и члан 28. став 1.);

9. у року од седам дана прије истека трајања присилног смјештаја не затражи од суда доношење рјешења о продуженом присилном смјештају неурачунљивог лица (члан 34.);

10. не отпусти лице са менталним поремећајима истеком трајања присилног смјештаја одређеног у рјешењу суда (члан 40.);

11. не отпусти лице по рјешењу суда којим се одређује пријевремени отпуст (члан 41.);

12. злоупотреби овлашћења из члана 49. овог закона;

13. не води статистичке податке прописане законом;

14. не омогући јавни увид у статистичке податке које води.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 500 до 1.500 КМ одговорно лице у правном лицу.

XII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57.

Здравствена установа ће у року 15 дана од дана ступања на снагу овог закона обавијестити надлежни суд о свим лицима која су се на дан ступања на снагу овог закона затекла у здравственој установи без пристанка.

Члан 58.

Надлежни суд ће најкасније у року седам дана од дана пријема обавијести из члана 57. овог закона донијети рјешење о присилном смјештају за сва лица која су присилно задржана у здравственој установи прије ступања на снагу овог закона.

Члан 59.

Министар здравља и социјалне заштите Републике Српске дужан је донијети подзаконске прописе на које је овлашћен по одредбама овог закона у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 60.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број:01-389/04
29. априла 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

533

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРЕМЈЕРУ И КАТАСТРУ НЕПОКРЕТНОСТИ**

Проглашавам Закон о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру непокретности, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Шеснаестој сједници, одржаној 28. и 29. априла 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру непокретности није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-207/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРЕМЈЕРУ И КАТАСТРУ НЕПОКРЕТНОСТИ**

Члан 1.

У Закону о премјеру и катастру непокретности ("Службени гласник Републике Српске", број 55/03) члан 119. став 1. мијења се и гласи:

"Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о катастру комуналних уређаја ("Службени гласник Републике Српске", број 19/96), одредбе чл. 6. и 7. Закона о одржавању премјера и катастра земљишта ("Службени гласник Републике Српске", број 19/96) и Закон о премјеру и катастру некретнина ("Службени гласник Републике Српске", бр. 19/96 и 15/00) осим у дијелу који се односи на евиденцију и упис права власништва и других стварних права и облигационих права на некретнинама, а након предаје катастра некретнина надлежним судовима, престаће да важи у цијелости Закон о премјеру и катастру некретнина".

У ставу 2. иза ријечи: "земљишта" додају се ријечи: "и катастар некретнина".

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-384/04
28. априла 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

УКАЗ

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗЕМЉИШНИМ КЊИГАМА**

Проглашавам Закон о измјенама и допунама Закона о земљишним књигама, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Шеснаестој сједници, одржаној 28. и 29. априла 2004. године - а Вијеће народа 14. маја 2004. године потврдило да усвојеним Законом о измјенама и допунама Закона о земљишним књигама није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-208/04
17. маја 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Драган Чавић, с.р.

ЗАКОН**О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ЗЕМЉИШНИМ КЊИГАМА**

Члан 1.

У Закону о земљишним књигама Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 67/03) у члану 84. став 1. ријечи: "годину дана", бришу се и замјењују ријечима: "двје године".

Члан 2.

У члану 93. текст који гласи: "Даном ступања на снагу овог закона, одредбе Закона о премјеру и катастру некретнина остају на снази, осим у дијелу који се односи на евиденцију и упис права власништва и других стварних и облигационих права на некретнинама" брише се.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-385/04
28. априла 2004. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Др Драган Калинић, с.р.

Агенција за лијекове Републике Српске

На основу члана 41. Закона о лијековима ("Службени гласник Републике Српске", број 19/01), Агенција за лијекове Републике Српске објављује

СПИСАК**ЛИЈЕКОВА ЗА КОЈЕ ЈЕ РЈЕШЕЊИМА ОДОБРЕНО ПЛАСИРАЊЕ НА ТРЖИШТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ**

Ред. бр.	Назив лијека	Произвођач	Активна супстанца	Облик	Јачина	Паковање	Начин издавања	Бр. и датум рјешења	Важи за период до
1.	АМИКАСИН	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	amikacin	раствор за инјекцију	500mg/2ml	ампула за раствора за инјекцију	Z	51-02-250-71/02 20.2.2004.	31.3.2007.
2.	СНУМОРАЛ-100 FORTE	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	tripsin, himotripsin	таблете обложене, дражеје	100.000 А.ј.	24 дражеје у блистер паковању	BRp	51-02-250-70/02 20.2.2004.	16.7.2007.
3.	DEXASON	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	deksame-tazonfosfat -natrijum	раствор за инјекцију	4mg/ml	ампула 25x1ml раствора за инјекцију	Z	51-02-250-63/02 20.2.2004.	31.3.2007.
4.	DEXASON	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	deksametazon	таблете	0,5mg	50 таблета у фиоли	Rp	51-02-250-62/02 20.2.2004.	31.3.2007.

5. DIKLOFEN	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	diklofenak- natrijum	таблете обложене, филм таблете	50mg	20 филм- таблета у блистер паковању	Rp	51-02-250-74/02 20.2.2004.	31.3.2007.
6. DIKLOFEN	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	diklofenak- natrijum	супози- торије	50mg	10 супози- торија у стрип паковању	Rp	51-02-250-76/02 20.2.2004.	31.3.2007.
7. DIKLOFEN	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	diklofenak	гел	10mg/g	50g гела у алу-губи	BRp	51-02-250-75/02 20.2.2004.	31.3.2007.
8. JUGOCILLIN	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	benzilpeni- cilin-prokain, benzilpenicilin- kalijum	прашак за суспензију за инје- кцију	300.000i.j. + 100.000i.j.	бочица 50x400.000i.j. прашка за инјекцију	Z	51-02-250-77/02 20.2.2004.	31.3.2007.
9. JUGOCILLIN	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	benzilpeni- cilin-prokain, benzilpeni- cilin-kalijum	прашак за суспензију за инје- кцију	600.000i.j. + 200.000i.j.	бочица 50x800.000i.j. прашка за инјекцију	Z	51-02-250-78/02 20.2.2004.	31.3.2007.
10. KALTEGAL	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	kalcijum- glukonat	таблете за жвакање	(500+50)mg	20 таблета у блистер паковању	BRp	51-02-250-65/02 20.2.2004.	2.12.2006.
11. NOVAL- GETOL	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	metamizol- natrijum	раствор за инјекцију	2,5g/5ml	ампула 50x5ml раствора за инјекцију	Z	51-02-250-66/02 20.2.2004.	31.3.2007.
12. SINACILIN	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	amoksicilin	капсуле	500mg	16 капсула у блистер паковању	Rp	51-02-250-68/02 20.2.2004.	31.3.2007.
13. SINACILIN	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	amoksicilin	капсуле	250mg	16 капсула у блистер паковању	Rp	51-02-250-67/02 20.2.2004.	3.31.2007.
14. SINETUS	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	butamirat- citrat	таблете обложене, филм таблете	20mg	10 филм- таблета у фиоли	Rp	51-02-250-72/02 20.2.2004.	31.3.2007.
15. SINETUS	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	butamirat- citrat	сируп	4mg/5ml	боца са 200ml сирупа	Rp	51-02-250-73/02 20.2.2004.	31.3.2007.
16. SPALMOTIL	Галеника а.д. Батајнички друм бб Београд, Србија и Црна Гора	salbutamol	инхала- циони раствор за распршивач	5mg/ml	боца са 10ml инхала- ционог раствора	Rp	51-02-250-64/02 20.2.2004.	31.3.2007.
17. АЛОПРОЛ	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	salbutamol	таблете	2mg	60 таблета у блистер паковању	Rp	51-02-233-90/02 20.2.2004.	2.12.2006.
18. ALOPROL	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	salbutamol	сируп	2mg/5ml	боца са 100ml сирупа	Rp	51-02-233-89/02 20.2.2004.	2.12.2006.
19. ALOPROL	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	salbutamol	инхала- циони раствор за распршивач	5mg/ml	бочица са 10ml инхалацио- ног раствора	Rp	51-02-233-88/02 20.2.2004.	2.12.2006.
20. AMPICILIN	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	ampicilin	капсуле	500mg	16 капсула у блистер паковању	Rp	51-02-233-94/02 20.2.2004.	2.12.2006.
21. AQUA REDESTI- LLATA	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	voda za injekcije	растварач за паренте- ралну употребу	5ml	ампуле 50x5ml растварача за паренте- ралну употребу	BRp	51-02-233-79/02 20.2.2004.	2.12.2006.
22. CORTIAZEM RETARD	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	diltiazem- hidrohlorid	таблете са модифико- ваним осло- бањањем	90mg	30 таблета у блистер паковању	Rp	51-02-233-87/02 20.2.2004.	2.12.2006.

23. GELUSIL	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	simaldrat	орална суспензија	172mg/ml	алу-кесица 20x12ml оралне суспензије	BRp	51-02-233-97/02 20.2.2004.	2.12.2006.
24. GELUSIL LAC	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	simaldrat	таблете	500mg	40 таблета у блистер паковању	BRp	51-02-233-98/02 20.2.2004.	2.12.2006.
25. HEMODROPS	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	hipro-meloza	капи за очи, раствор	5mg/ml	бочица са 10ml раствора	BRp	51-02-233-96/02 20.2.2004.	2.12.2006.
26. HEXORAL	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	heksetidin	раствор за слезницу уста	1mg/ml	боца са 200ml раствора	BRp	51-02-233-95/02 20.2.2004.	2.12.2006.
27. IBUPROFEN	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	ibuprofen	таблете обложене, филм-таблете	400mg	30 филм-таблета у блистер паковању	Rp	51-02-233-86/02 20.2.2004.	2.12.2006.
28. IBUPROFEN	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	ibuprofen	орална суспензија	100mg/5ml	бочица са 100ml оралне суспензије	Rp	51-02-233-85/02 20.2.2004.	2.12.2006.
29. KARBAPIN	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	karbama-zepin	таблете	200mg	50 таблета у блистер паковању	RpΔ	51-02-233-78/02 20.2.2004.	2.12.2006.
30. MAPROTIN	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	maprotilin-hidrohlorid	таблете обложене, филм-таблете	25mg	30 филм-таблета у блистер паковању	RpΔ	51-02-233-83/02 20.2.2004.	2.12.2006.
31. MAPROTIN	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	maprotilin-hidrohlorid	таблете обложене, филм-таблете	50mg	30 филм-таблета у блистер паковању	RpΔ	51-02-233-84/02 20.2.2004.	2.12.2006.
32. PANCILLIN	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	benzilpenicilin-prokain, benzilpenicilin-natrijum	прашак за суспензију за инјекцију	600 000i.j. + 200 000i.j.	бочица 50x800 000i.j. прашка за инјекцију	Z	51-02-233-93/02 20.2.2004.	2.12.2006.
33. PANTHENOL	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	dekspantenol	маст	50mg/g	30g масти у алу туби	BRp	51-02-233-92/02 20.2.2004.	2.12.2006.
34. PANTHENOL	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	kalcijum pantotenat	таблете за употребу у устима	120mg	20 таблета у блистер паковању	BRp	51-02-233-91/02 20.2.2004.	2.12.2006.
35. SINELIP	Хемофарм концерн АД Београдски пут бб Вршац, Србија и Црна Гора	gemfibrozil	таблете обложене, филм-таблете	450mg	30 филм-таблета у блистер паковању	Rp	51-02-233-99/02 20.2.2004.	2.12.2006.
36. POLYGYNAX	LABORATOIRE INNOTHERA-INNOTECH INTERNATIONAL 7-9avenue Francois Vincent Raspail 94110 ARCUEIL, Arcueil Francuska	nistatin, neomicin-sulfat, polimiksin B-sulfat	вагиналне капсуле	100 000i.j. + 35 000i.j. + 35 000i.j.	6 вагиналних капсула у блистер паковању	Rp	51-02-248-1/02 20.2.2004.	2.7.2007.
37. TOTHEMA	LABORATOIRE INNOTHERA-INNOTECH INTERNATIONAL 7-9avenue Francois Vincent Raspail 94110 ARCUEIL, Arcueil Francuska	gvožde II-glukonat, mangan-glukonat, bakar-glukonat	орални раствор	(50,00+1,33+0,70) mg.10ml	ампула 20x10ml оралног раствора	Rp	51-02-248-2/02 20.2.2004.	2.7.2007.

1. У случају да прије истека периода важности наступе ограничења за употребу неког од наведених лијекова, Агенција за лијекове Републике Српске ће објавити измјену овог списка.

2. Оригинал списак објавиће се у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 01-014-30/04
21. априла 2004. године
Бања Лука

Директор,
Петар Роквић, с.р.

САДРЖАЈ

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	
525	Закон о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске1
526	Закон о забрани пушења дуванских производа на јавним мјестима13
527	Закон о забрани продаје и употребе дуванских производа лицима млађим од 18 година14
528	Закон о забрани рекламирања дуванских производа15
529	Закон о Јединственом регистру рачуна пословних субјеката16
530	Закон о издавачкој дјелатности18
531	Закон о естрадној дјелатности22
532	Закон о заштити лица са менталним поремећајима25
533	Закон о измјенама и допунама Закона о премјеру и катастру непокретности33
534	Закон о измјенама Закона о земљишним књигама33
АГЕНЦИЈА ЗА ЛИЈЕКОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	
	Списак лијекова за које је рјешењима одобрено пласирање на тржиште у Републици Српској . .33

Обавјештавамо претплатнике и друге кориснике да је Службени гласник Републике Српске штампао брошуру “**Изборни прописи**”, која се може наручити по цијени од **10,00 КМ** + поштански трошкови.

Све информације на телефон **051/302-708**.